

A MAGYAR HALGAZDÁLKODÁSI OPERATÍV PROGRAM ÉRTÉKELÉSI TERVÉBEN FOGLALT 2017. ÉVI ÉRTÉKELÉS

2018

BUDAPEST

Megrendelő

Szervezet

Miniszterelnökség

Agrár-vidékfejlesztési Programokért Felelős Helyettes Államtitkárság

1357 Budapest, Pf.: 6.

Kapcsolattartó

dr. Minda Péter

főosztályvezető-helyettes

peter.minda@me.gov.hu

Összeállította

Agrárgazdasági Kutató Intézet

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés	3
Áttekintés az egyes uniós prioritások végrehajtásáról	9
A MAHOP értékelésének meghatározott főbb fókuszterületei	13
Az intézményrendszer értékelése	13
Energiahatékony beruházások növelése, a vízhasználatra és vízminőségre gyakorolt negatív hatás csökkentését eredményező beruházások támogatása	52
A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra, valamint a környezet állapotának és a természetes élőhelyek javításának a támogatása.	58
A halfogyasztási szokások változása, a fogyasztói magatartás változása, a fogyasztói igényekhez való alkalmazkodás, termékfejlesztés.	65
Kutatás, fejlesztés, technológiai innováció	69
Vállalkozások, különösen a kkv-k versenyképességének javítása, a helyi gazdaság erősödése	72
Az esélyegyenlőségi és munkahely-teremtési célok érvényesülése	77
1. Melléklet	81
2. melléklet	83
Az értékelés során felhasznált források:	84

Bevezetés

Az értékelések elsődleges célja az operatív program és a keretében nyújtott támogatások olyan objektív vizsgálata, amelynek során az értékelők az előre meghatározott teljesítmény-kategóriák, -kritériumok és -mutatók alapján vizsgálják a rendelkezésére álló források fókuszterületenkénti felhasználásának gazdaságosságát, hatékonyságát és eredményességét. Az értékelési fókuszterületek esetében 2017. évben egyetlen projekt sem került fizikai lezárásra, így jelen dokumentum a pályázati felhívásokkal kapcsolatos előrehaladást és az egyes uniós prioritások végrehajtásának áttekintését célozza meg. Az értékelés a Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Értékelési Tervében Foglalt Értékelési Feladatok Módszertana című (2017) dokumentum (továbbiakban: ÉFM) alapján készült.

Általános szakmai háttér

Magyarország fontos szerepet játszik Európai Unió édesvízi haltermelésében, a halgazdálkodás a hazai állattenyésztés bruttó termelési értékének évek óta 2-2,5 százaléka, növekedési lehetőségei jók. A multifunkcionális és intenzív halgazdálkodási módszerek fokozatos térhódításával a haltermelés gazdasági szerepe és integrációja fokozódott, de még további növekedési lehetőségeket rejt magában. A turizmusra, vendéglátásra, környezetvédelmi szolgáltatásokra épülő diverzifikációnak számos gazdasági előnye van, amelyeket az EU „kék növekedésének” szellemében a többi ágazati fejlesztéssel (természetvédelem, turizmus, vízgazdálkodás, élelmiszeripar) összehangoltan kívánja a halgazdálkodási OP támogatni. A minőségi friss hal és a haltermékek fogyasztásának szintjét megfelelő marketinggel, technológiai fejlesztésekkel és az országos értékesítés kiépítésével lehetne növelni.

A magyar tógazdasági halgazdálkodás alapja a ponty. Az évszázados tenyésztői munka eredményeként rendelkezésre állnak a különböző adottságokhoz és termelési célokhoz adaptált, államilag elismert pontyfajták. E pontyfajták a magyar akvakultúra legértékesebb genetikai erőforrását alkotják, amelynek megóvásáról a jövőben is gondoskodni kell. A kínai pontyfélék (fehér busa, pettyes busa, amur) aránya némileg csökkent az elmúlt években, de az utóbbi évek technológiai előrelépései ellenére sem sikerült növelni az értékeesebb fajok (pl. harcsaformájúak, sügérfélék, csuka, compó, tokfélék stb.) arányát. A termelésbiológiai-ökológiai és ökonómiai szempontoknak egyaránt megfelelő multispecies-, illetve polikultúrás termelési szerkezet kialakítása szakmai kihívás a halastavi gazdálkodók számára.

Magyarország halfogyasztásának számítása a nemzetközi számítási módszertanra való áttérés miatt a megelőző évekhez képest mintegy 25-30 százalék többletet mutat. A különbség abból

adódik, hogy az import termékeket hazánk eddig nettó módon számította, míg az EU-ban és az EU-n kívüli országok többségében bruttó (élősúlyra átszámított) módon veszik figyelembe. A világ halfogyasztását a FAO is ezen a módon számítja. A halfogyasztás változásának összehasonlíthatósága miatt az új számítási módszertanra való áttérést a Magyar Halgazdálkodási Operatív Program (2014-2020) indítására időzítettük. Halfogyasztásunk a maga 6-6,5 kg/fő/év mennyiségével elsősorban a konzervatív fogyasztói szokások miatt lényegesen elmarad az európai (24 kg) és a világlátlagtól (19 kg). A halfogyasztás növelésének minden lehetséges eszközt igénybe vesszük. A támogatásokkal növeljük az új termelő halastavak számát és nagyságát, a megtermelt halak fajválasztékát. A meglévő halastavak felújításával és korszerűsítésével a biztonságos termelés feltételét teremtjük meg. Az intenzív haltermelő rendszerek támogatásával a folyamatos termelést és a piacra jutást segítjük, a korszerű halfeldolgozók támogatásával pedig a magas hozzáadott értékű haltermékeket biztosítjuk a piac számára. Ezek a program „árualap biztosító lábai”, a hosszú távú halfogyasztást növelő marketingstratégia megvalósítása pedig a program „PR lába”. A halfogyasztást is befolyásoló tényezők közül kiemeljük azt a tényt, hogy az egyre csökkenő tengeri fogások és egyre inkább veszélybe kerülő tengeri halpopulációk ellenére a hal iránti kereslet egyre inkább növekszik. Ezt a növekvő keresletet csak a dinamikusan növekvő világszintű akvakultúra képes kielégíteni. Ugyanakkor az Európai Unió akvakultúrája az utóbbi 10-20 évben gyakorlatilag stagnált. Ezt az állapotot szeretné az EU megváltoztatni, és a 2014-2020-as időszakban kiemelten kívánja támogatni az akvakultúra fejlesztését (beleértve az édesvízi akvakultúrát is). A tendencia érzékeltetéséhez bemutatunk néhány számot:

- 2004-2006. évek a 2000-2006-os programozási időszak részeként – Halászati Orientációs Pénzügyi Eszközből (HOPE, az Agrár és Vidékfejlesztési Operatív Program része, de önálló strukturális alapként) az uniós keret 4,4 millió euró volt (évente 1,76 millió euró);
- 2007-2013-as programozási időszak – Európai Halászati Alapból a Halászati Operatív Program (HOP) keretében 34,9 millió euró (évente 4,99 millió euró)
- 2014-2020-as programozási időszak – Európai Tengerügyi és Halászati Alapból a Magyar Halgazdálkodási Operatív Program (MAHOP) keretében 39,1 millió euró (évente 5,59 millió euró)

Mindezen pozitív trendek ellenére le kell szögezni, hogy a halgazdálkodás és akvakultúra támogatása eltöprel más ágazatok támogatottságához képest. Míg az ágazat a hazai állattenyésztés bruttó termelési értékének 2,3%-át (2015. évi adat) adja, a GDP-hez az akvakultúra és a halfeldolgozó ágazat együttesen is csak 0,03%-kal járul hozzá. A Magyar Halgazdálkodási Operatív Program (a továbbiakban: MAHOP) teljes összege az összes operatív

program keretében Magyarországnak juttatott EU-támogatásnak mindössze 0,16 százaléka. Ez könnyebbé teszi az értékelési rendszer kialakítását és végrehajtását a nagyobb és komplexebb operatív programokhoz képest, ugyanakkor a méretből fakadó egyszerűbb rendszer kialakítása során nem szabad engedményeket tenni az értékelés alaposságának rovására.

Jogi háttér

Az Európai Parlament és a Tanács 2013. december 17-i 1303/2013/EU rendelete az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (a továbbiakban: 1303/2013/EU rendelet) 54. cikke alapján értékeléseket kell végezni az operatív programok kidolgozása, minőségének és végrehajtásának a javítása érdekében, valamint eredményességük, hatékonyságuk és hatásuk felmérésére. Az adott európai strukturális és beruházási alap küldetésével összhangban értékelni kell az operatív programok hatását az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre vonatkozó uniós stratégia célértékeihez képest, valamint – adott esetben – figyelemmel az adott program méretére a GDP-hez és az érintett programterületen jellemző munkanélküliséghez képest.

Az értékeléseket a program végrehajtásáért felelős hatóságoktól funkcionálisan független belső vagy külső szakértőknek kell végeznie.

Az Európai Parlament és a Tanács 2014. május 15-i 508/2014/EU rendelete az Európai Tengerügyi és Halászati Alapról, valamint a 2328/2003/EK, a 861/2006/EK, az 1198/2006/EK és a 791/2007/EK tanácsi rendelet, valamint az 1255/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (a továbbiakban: 508/2014/EU rendelet) 107. cikke előírja, hogy az Európai Tengerügyi és Halászati Alap (a továbbiakban: ETHA) teljesítményének mérése céljából közös monitoring- és értékelési keretet kell kidolgozni az ETHA-ból finanszírozott megosztott irányítású műveletekhez, valamint rögzíti, hogy a szóban forgó rendszer célja, hogy segítse a közös halászati politika (a továbbiakban: KHP) és az integrált tengerpolitika (a továbbiakban: ITP) terén elért előrehaladás és eredmények bemutatását; az ETHA-ból finanszírozott műveletek eredményességének, hatékonyságának és relevanciájának értékelését; a KHP és ITP célzottabb támogatásához való hozzájárulást; a monitoringgal és az értékeléssel kapcsolatos általános tanulási folyamat támogatását; és az ETHA-ból finanszírozott műveletek szilárd, tényalapú, a döntéshozatali folyamatot támogató értékelésének biztosítását.

Feladat meghatározása

A MAHOP Irányító Hatósága által elkészített Értékelési Tervben foglalt értékelési témakörök és tevékenységek támogatják az operatív program hatékony végrehajtását és a célkitűzések elérését.

A MAHOP értékeléseinek célja, hogy

- a folyamatos visszacsatolásokon keresztül javítsák a végrehajtás minőségét, hatékonyságát és eredményességét;
- bemutassák a közös halászati politika terén elért előrehaladást és eredményeket;
- értékeljék az ETHA-ból finanszírozott műveletek eredményességét, hatékonyságát, relevanciáját és uniós célokhoz való hozzájárulását;
- hozzájáruljanak a közös halászati politika célzottabb támogatásához;
- biztosítsák az ETHA-ból finanszírozott műveletek tényleges, a döntéshozatali folyamatot támogató értékelését;
- valamint érdemi információkat szolgáltatassanak a fejlesztéspolitika jövőbeni alakítása, illetve a támogatások felhasználásának átláthatóságára vonatkozóan.

Az értékelésnek képesnek kell lennie az ETHA-társfinanszírozású támogatások eredményességének, hatékonyságának és hatásainak mérésére az intelligens, fenntartható és befogadó növekedés uniós stratégiájában megfogalmazott célértékekhez képest. Az operatív program és a kiegészítő programok hatásának és eredményének értékelése elősegíti az uniós prioritások megvalósítását, valamint hozzájárul az operatív program (általános és konkrét) célkitűzéseinek ellenőrzéséhez és utókövetéséhez a teljes értékelési időszak során. Az értékelés során figyelembe kell venni a MAHOP más operatív programok és a Partnerségi Megállapodás célkitűzéseivel való hozzájárulását is. A programozási időszak során legalább egy alkalommal értékelés keretében fel kell mérni, hogy az ESB alapokból rendelkezésre álló támogatás hogyan járult hozzá az egyes prioritások célkitűzéseivel, és ha a célok teljesítéséhez szükséges javítást megjelenítő eredménymutató-értékek nem támogathatók, a MAHOP Irányító Hatóságnak meg kell hoznia a szükséges intézkedéseket.

Az értékelési módszertan alapelvei

Az értékelések elsődleges célja az operatív program és a keretében nyújtott támogatások olyan objektív vizsgálata, amelynek során az értékelők az előre meghatározott teljesítmény-kategóriák, -kritériumok és -mutatók alapján vizsgálják a rendelkezésre álló források felhasználásának gazdaságosságát, hatékonyságát és eredményességét (3E). Ehhez több szinten is vizsgálni kell az operatív program végrehajtásának sikerességét: szükség van az egyes támogatott projektek monitoring adatainak értékelésére, a programkomponensek szinergiájának elemzésére, valamint

a program egészének vizsgálatára, mind a 3E elvének teljesülése, mind a Partnerségi Megállapodás és az Európa 2020 stratégia célkitűzéseinek teljesüléséhez való hozzájárulás szempontjából. Ennek megfelelően, a Partnerségi Megállapodás Értékelési Tervében meghatározott alapelvekkel összhangban az értékelési témaköröknek vizsgálniuk kell a prioritási tengelyeken meghatározott eredményindikátorok teljesülését (*eredményességi értékelés*) és, amennyiben releváns, az output indikátoroknak az eredményindikátorok teljesüléséhez való hozzájárulását (*hatásértékelés*), de figyelemmel kell lenniük a fejlesztéspolitika végrehajtására és az intézményrendszer működésére is (*intézményi és végrehajtási értékelések*). Az operatív program hatásának és az uniós célkitűzések teljesítésének mérése részben kvalitatív elemzések útján kell hogy történjen, de mind az egyes projektek, mind az egész operatív program értékelésében fontos az indikátorteljesülés kvantitatív elemzése is. A Partnerségi Megállapodásban meghatározott alapelveknek megfelelően az értékelésnek használhatónak és hasznosulónak, tárgyilagosnak, teljeskörűnek, függetlennek, az érintett partnerek bevonásával megvalósulóknak, nyilvánosnak és kivitelezhetőnek kell lennie.

Az értékelés során az értékelőknek egyaránt választ kell keresniük arra a kérdésre, van-e kimutatható hatása a támogatott intézkedéseknek (*tényellentétes hatáselemzés*), illetve miért és hogyan fejt ki az adott intézkedés a hatását (*elméletalapú hatáselemzés*). A fentiek miatt a következtetések nagyobb megbízhatósága érdekében az értékelőknek a hatáselemzési módszerek triangulációjára kell törekedniük, a lehető legszélesebb körű kvalitatív és kvantitatív adatforrást felhasználva az elemzéshez (támogatási intézményrendszeri adatok értékelése, célzott vizsgálatok a támogatottak körében, esettanulmányok és interjúk készítése, indikátorok és monitoring adatok értékelése).

Az előző tervezési időszak módszertanára alapozva és átgondolva adaptálva tesszük meg, illetve alakítjuk ki a jelen időszak módszertanát és az értékelés során alkalmazható eszközöket. Az értékelés során ezen eszközökből kívánjuk majd kiválasztani a legoptimálisabbat.

Jelen anyagunkban felhasználtuk és beépítettük “Az EU Strukturális Alapjai által finanszírozott programok értékelésének módszertana, MEANS füzetek 1999. III. kötet, Főbb értékelési technikák és eszközök” című Európai Bizottság XVI. Főigazgatóság által elkészített dokumentumot.

Az értékelők az értékelések alkalmával különböző kifejezéseket használhatnak eszközeik és eljárásaik megnevezésére: technika, eszköz, megközelítés, eljárás, módszer, tervezés, stb, ezért fontos először rögzíteni bizonyos meghatározásokat és fogalmakat.

Az eszköz standard eljárás végrehajtása során kerül alkalmazásra, bármely ilyen eljárást igénylő értékelés esetén. Ez magába foglalhat egy vagy több eszközt, illetve lehet anélküli is végezni. A

Bizottság olyan értékeléseket igényel, amelyeket néhány héten belül elkészíthetnek. (Az ilyen értékelésekhez alkalmazott módszerekben általában nincs eszköz).

Áttekintés az egyes uniós prioritások végrehajtásáról

I. prioritás. A környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú halászat előmozdítása

2017. évben a prioritás keretében meghirdetésre került a „MAHOP-1.2-2017 Nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek rehabilitációja, beleértve az ívási helyek fejlesztését és a vándorló halfajok vándorlási útvonalainak biztosítását” támogató pályázati felhívás. A felhívás keretében a támogatási kérelmek benyújtására 2019. április 29-ig van lehetőség a rendelkezésre álló keret függvényében. A benyújtási lehetőség 2017. április 27-én nyílt meg. A MAHOP Eredményességi Keret alapján a 2018-as évre vonatkozó mérföldkő pénzügyi mutatója 1 000 000 Euro, míg a 1.6 - Projektek száma a következő témában: a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák védelme és helyreállítása (db) projektszám mutató előirányzott értéke 10 darab. A pályázati felhívásra 2017-ben nem nyújtottak be támogatási kérelmet, valamint nem történt kötelezettségvállalás és kifizetés sem, így a célértékek teljesülése veszélyeztett lehet.

II. prioritás. A Környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, versenyképes és tudásalapú akvakultúra támogatása

A prioritás alá tartozó intézkedések esetében a támogatási adatok a következők:

- MAHOP-2.1-2016 (Az akvakultúra terén történő innováció ösztönzése) felhívásra 2017. évben 7 db pályázat 2 335 674 095 Ft támogatási igénnyel került benyújtásra. A felhívás keretei között 2017. évben kötelezettségvállalás és kifizetés nem történt. A benyújtott pályázatok igényelt támogatási összege 195%-ban fedi le a pályázati felhívásban megadott rendelkezésre álló keretet.
- MAHOP-2.2-2016 (Az akvakultúrába történő termelési célú beruházások támogatása) felhívásra 2017. évben 47 db pályázat 2 008 907 176 Ft támogatási igénnyel került benyújtásra. A felhívás keretei között 2017. évben kötelezettségvállalás és kifizetés nem történt. A benyújtott pályázatok igényelt támogatási összege 35%-ban fedi le a pályázati felhívásban megadott rendelkezésre álló keretet.
- MAHOP-2.3-2016 (A fenntartható akvakultúrával foglalkozó új gazdálkodók ösztönzés) felhívásra 2017. évben 18 db pályázat 1 932 994 422 Ft támogatási igénnyel került benyújtásra. A felhívás keretei között 2017. évben kötelezettségvállalás és kifizetés nem történt. A benyújtott pályázatok igényelt támogatási összege 121%-ban fedi le a pályázati felhívásban megadott rendelkezésre álló keretet.

- MAHOP-2.4-2016 (Az akvakultúrában történő környezetvédelmi célú beruházások) felhívásra 2017. évben nem került pályázat benyújtásra, valamint felhívás keretei között 2017. évben kötelezettségvállalás és kifizetés nem történt.
- MAHOP-2.5-17 (A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra fejlesztésének előmozdítása) a felhívás 2017.03.29-én került megjelenítésre. A felhívásra 2017. évben 46 db pályázat 974 539 176 Ft támogatási igénnyel került benyújtásra. A felhívás keretei között 2017. évben kötelezettségvállalás és kifizetés nem történt. A benyújtott pályázatok igényelt támogatási összege 72%-ban fedi le a pályázati felhívásban megadott rendelkezésre álló keretet.

A MAHOP Eredményességi Keret alapján a 2018-as évre vonatkozó mérföldkő pénzügyi mutatója 3 000 000 Euro, míg a 2.2 - Projektek száma a következő témában: az akvakultúrába történő termelő beruházások (db) projektszám mutató előirányzott értéke 25 darab, így a fentiek alapján a célértékek teljesülése jelenleg biztosítottnak látszik.

III. prioritás. A közös halászati politika végrehajtásának előmozdítása

A prioritás alá tartozó intézkedések esetében a támogatási adatok a következők:

- MAHOP-3.1.1-2016 (Halgazdálkodással kapcsolatos adatgyűjtés, -kezelés és -felhasználás támogatása – a DCF projekt végrehajtásának szakmai megalapozása) felhívás esetében a 2016. december 19-én kibocsájtott támogatói döntés alapján 2017. január 18-án a támogatási szerződés hatályba lépett. A támogatási szerződésben biztosított támogatási összeg 135 000 000 Ft, mely a kedvezményezett (Agrárgazdasági Kutató Intézet) részére kifizetésre került (pályázati felhívásban megjelölt feltételek szerint). A kötelezettségvállalás összege teljes mértékben lefedi a pályázati felhívásban szereplő és rendelkezésre álló forrás nagyságát. 2017-ben két mérföldkő teljesült, illetve két hozzájuk kapcsolódó kifizetési kérelem került elszámolásra az alábbiak szerint:

Elszámolások				
MAHOP-3-1.1.1-16-2016-00001				
Elszámolás sorszáma	Beszámoló sorszáma	Benyújtás dátuma	Igényelt támogatás (Ft)	Elfogadott támogatás (Ft)
3	2. Szakmai beszámoló - Mérföldkő időpontja: 2017.10.31.	2017.11.15	19 695 323	19 695 323
2	1. Szakmai beszámoló - Mérföldkő időpontja: 2017.05.31.	2017.06.16	69 248 768	69 248 768
ÖSSZESEN			88 944 091	88 944 091

- MAHOP-3.1.2-2017 (A halgazdálkodással kapcsolatos adatgyűjtés, - kezelés és - felhasználás támogatása - a DCF projekt végrehajtása) a felhívás 2017. március 14-én került meghirdetésre és a támogatási kérelmeket 2017.04.11. és 2017.05.15. között lehetett benyújtani. A felhívásra 1 db pályázat 543 844 949 Ft támogatási igénnyel került benyújtásra. A pályázat támogatásra került, melynek során 543 844 949 Ft támogatási összeg került megítélésre a pályázó részére. A kedvezményezett (Agrárgazdasági Kutató Intézet) részére 283 939 500 Ft került kifizetésre (pályázati felhívásban megjelölt feltételek szerint). A kötelezettségvállalás összege teljes mértékben lefedi a pályázati felhívásban szereplő és rendelkezésre álló forrás nagyságát. 2017-ben egy mérföldkő teljesült, illetve egy hozzá kapcsolódó kifizetési kérelem került elszámolásra az alábbiak szerint:

Elszámolások				
MAHOP-3-1.2.1-2017-2017-00001				
Elszámolás sorszáma	Beszámoló sorszáma	Benyújtás dátuma	Igényelt támogatás (Ft)	Elfogadott támogatás (Ft)
1	1. Szakmai beszámoló - Mérföldkő időpontja: 2017.10.31.	2017.11.15	28 531 227	28 531 227
ÖSSZESEN			28 531 227	28 531 227

- MAHOP-3.2-2016 (Az uniós ellenőrzési, vizsgálati és végrehajtási rendszer megvalósítása) a 2016. évben meghirdetett pályázati felhívásra 2017. évben 1db pályázat 241 188 888 Ft értékben került benyújtásra. A pályázat támogatásra került, melynek során 241 188 888 Ft támogatási összeg került megítélésre a pályázó részére. A kedvezményezett (Nemzeti Élelmiszerlánc-Biztonsági Hivatal) részére 211 786 500 Ft került kifizetésre (a pályázati felhívásban megjelölt feltételek alapján). A kötelezettségvállalás összege teljes mértékben lefedi a pályázati felhívásban szereplő és rendelkezésre álló forrás nagyságát.

A MAHOP Eredményességi Keret alapján a 2018-as évre vonatkozó mérföldkő pénzügyi mutatója 500 000 Euro, míg a 3.2 - Projektek száma a következő témában: az adatok gyűjtésének, kezelésének és felhasználásának elősegítése (db) projektszám mutató előirányzott értéke 1 darab, így a fentiek alapján a célértékek teljesülése jelenleg biztosítottnak látszik.

V. prioritás. A piaci értékesítés és feldolgozás támogatása

A prioritás alá tartozó intézkedések esetében a támogatási adatok a következők:

- MAHOP-5.3.1-2016 (A halászati termékekre és akvakultúra termékekre irányuló piaci értékesítési intézkedések támogatása) a 2017. február 28-án megjelent pályázati felhívásra 2017. évben nem került pályázat benyújtásra, valamint nem történt kötelezettségvállalás és kifizetés sem. Így a pályázati felhívásban megadott rendelkezésre álló forrás teljes mértékben rendelkezésre áll a pályázók részére.
- MAHOP-5.3.2-2016 (Kommunikációs és promóciós kampány a halfogyasztás népszerűsítésére (Kapj rá!)) a 2016. évben meghirdetett pályázati felhívásra 2017. évben 1 db pályázat 800 058 000 Ft értékben került benyújtásra. A pályázat támogatásra került, melynek során 800 058 000 Ft támogatási összeg került megítélésre a pályázó részére. A kedvezményezett (Agrármarketing Centrum) részére 800 058 000 Ft került kifizetésre (pályázati felhívásban megadottak szerint). A kötelezettségvállalás összege teljes mértékben lefedi a pályázati felhívásban szereplő és rendelkezésre álló forrás nagyságát.
- MAHOP-5.3.3-2016 (A halászati és akvakultúra termékek feldolgozására irányuló beruházások támogatása) a 2016. évben meghirdetett pályázati felhívásra 2017. évben 12 db pályázat 2 474 104 499 Ft értékben került benyújtásra. A felhívás keretei között 2017. évben kötelezettségvállalás és kifizetés nem történt. A benyújtott pályázatok igényelt támogatási összege 95%-ban fedi le a pályázati felhívásban megadott rendelkezésre álló keretet.

A MAHOP Eredményességi Keret alapján a 2018-as évre vonatkozó mérföldkő pénzügyi mutatója 2 000 000 Euro, míg a 5.3 - Projektek száma a következő témában: feldolgozás (db) projektszám mutató előirányzott értéke 10 darab, így a fentiek alapján a célértékek teljesülése jelenleg biztosítottnak látszik.

VII. prioritás. Technikai segítségnyújtás

A MAHOP 7.1-2016 (A Magyar Halgazdálkodási Operatív Program megvalósítását szolgáló Technikai Segítségnyújtás Projekt) felhívásra megítélt támogatás 2017-ben megtörtént a pályázati felhívásban megjelölt előleg kifizetése. A pályázati felhívásban megadott rendelkezésre álló keret hatályos szerződéssel lefedésre került.

A MAHOP értékelésének meghatározott főbb fókuszterületei

1. Energiahatékony beruházások növelése, a vízhasználatra és vízminőségre gyakorolt negatív hatás csökkentését eredményező beruházások támogatása.
2. A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra, valamint a környezet állapotának és a természetes élőhelyek javításának a támogatása.
3. A halfogyasztási szokások változása, a fogyasztói magatartás változása, a fogyasztói igényekhez való alkalmazkodás, termékfejlesztés.
4. Kutatás, fejlesztés, technológiai innováció.
5. Vállalkozások, különösen a kkv-k versenyképességének javítása, a helyi gazdaság erősödése.
6. Az esélyegyenlőségi és munkahely-teremtési célok érvényesülése.

Az intézményrendszer értékelése

A támogatási intézményrendszer felépítése és működése meghatározó fontosságú a pályázatok hatékony elbírálása, a támogatások biztosítása és a teljesítés monitorozása szempontjából egyaránt. A MAHOP részletesen tárgyalja a támogatási intézményrendszer kialakítását, az egyes intézmények között fennálló kapcsolatokat. Azonban a rendszer hatékony működésének biztosítása folyamatos visszacsatolást igényel. A támogatási intézményrendszer értékelése minden fókuszterületnél fontos, de mivel a kialakított rendszer minden fókuszterület számára közös, ennek értékelését célszerű külön, a fókuszterületektől függetlenül elvégezni.

Az eredmények ÉFM kérdései szerinti bemutatása

1. Megfelelően elősegíti-e az intézményrendszer és az alkalmazott eljárások a MAHOP-ban megfogalmazott célkitűzések elérését?

A pályázók és a támogatási intézményrendszer adminisztratív terheinek csökkentése, valamint az elnyert támogatások gyorsabb kifizetése érdekében bevezetésre került az elektronikus iratkezelés és ügyintézés, amelynek eredményeként a pályázó és a pályáztató között az interneten keresztül percre kész információáramlás biztosítható. A 2014-2020-as európai uniós programozási időszak pályázatainak benyújtását és kezelését támogató egységes Pályázati e-ügyintézési felület, a Fejlesztéspolitikai Adatbázis és Információs Rendszer [(FAIR) – Európai Uniós Programok Rendszere (EUPR) és Elektronikus Pályázó Tájékoztató és Kommunikációs rendszer (EPTK)].

Az újításnak köszönhetően több ezer levél nyomtatásának, iktatásának, postázásának anyagi és adminisztrációs terhe válik megtakaríthatóvá, a pályázók pedig szinte azonnal megkezdhetik a projektjükkel kapcsolatos kötelezettségeik teljesítését. A FAIR rendszer felhasználói felületeinek továbbfejlesztése, valamint a rendszer működését biztosító informatikai infrastruktúra bővítése és optimalizálása folyamatos, amelyek a felhasználói visszajelzések figyelembe vételével történnek. A FAIR használatára történő átállás kezdeti nehézségeit követően a támogatási kérelmek elbírálásának ideje várhatóan rövidülni fog a 2007-2014-es időszak több hónapot igénybe vevő eljárási rendjéhez képest, amely nagyban segíti a projektek kivitelezésének gyors megindulását.

A rendszer hiányosságai közé tartozik, hogy a pályázatok mellékletét képző „Projekt illeszkedése Excel” sablonokban meghatározott kötelező adatszolgáltatás alá tartozó adattartalom bekérésére nem áll rendelkezésre a pályázói adatrögzítő felület, ami nehezíti mind az adatszolgáltatást, mind a kedvezményezett saját adatainak nyomkövetését, és nem teszi lehetővé az kedvezményezettek adatainak értékelők általi lekérdezhetőségét a használt informatikai rendszerből.

Emellett a felületre feltöltött pályázói adatok elemzési célzatú, kezelhető, összesíthető formátumú letölthetőségének hiánya, az adatok kezelhetőségének, összekapcsolásának nehézkes volta is hátráltathatja, illetve akadályozhatja a jövőben a támogatott projektek megfelelő pénzügyi nyomkövethetőségét és ellenőrzését.

Az Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság (EUTAF) végzi a 2014-20-as operatív programok rendszerellenőrzését, a vonatkozó európai bizottsági útmutató alapján négyfokozatú skálán értékeli a rendszereket. A 2017. évi ellenőrzés eredménye az értékelés időpontjában még nem állt rendelkezésre.

2. Vannak-e a MAHOP végrehajtását és hatékonyságát negatívan befolyásoló intézményi vagy eljárási tényezők?

A támogatási intézményrendszer felépítése és működése meghatározó fontosságú a pályázatok hatékony elbírálása, a támogatások biztosítása és a teljesítés monitorozása szempontjából. A NAS az adminisztratív terhek fő forrásaiként a megelőző 2007-2013 időszakban, a Halászati Operatív Program (HOP) támogatási határozatai előkészítésének (több jogszabályra visszavezethető) komplexitását, a hatósági engedélyek beszerzésének nehézségeit, az IIER rendszer szerinti kérelembenyújtás bonyolultságát, a bürokrácia túlzott voltát, valamint a konkrét benyújtási időszakok meghatározását jelölte meg. Az intézményrendszer kialakítása során így fontos szempont volt a támogatási hatékonyság növelése és az adminisztrációs terhek

csökkentése. Az eljárásrend kialakítása során a MAHOP IH figyelembe vette a vonatkozó európai rendeletek és magyar jogszabályok rendelkezéseit, ugyanakkor az ügyfelek visszajelzései alapján a rendszer továbbra is túlságosan bonyolultnak tűnik, ami a tapasztalatok szerint jelentősen csökkenti a pályázási kedvet.

3. Mennyire kidolgozottak, átláthatók, egyszerűek és ügyfélbarátok a támogatások igényléséhez kapcsolódó eljárások?

A FAIR rendszer 2017-ben még folyamatos fejlesztés alatt állt és nem minden működött benne megfelelően, ami megnehezítette a pályázók dolgát, de az elektronikus úton történő ügyintézésnek köszönhetően hatékonyabb és gyorsabb ügymenet várható a 2018-2020-as időszak pályázatainak kezelésében.

Leggyakoribb nehézségek, amelyek a EPTK felhasználói felület kezelésével kapcsolatban felmerültek a következők:

- nem elég megbízhatóan működik, gyakran akadozik a belépés, gyakoriak a karbantartás miatti üzemszünetek, leállások
- rendszer körülményesen működik, sok felesleges kattintás kell az adatok rögzítéséhez, sok időt vesz igénybe az „adattöltésre” történő várakozás, szerkesztést lehetővé tevő gomb nem egységes (ceruza, nagyító), több témában beadott pályázatokkal rendelkező cégeknél az egyes pályázatokhoz érkező értesítések átláthatatlanná válhatnak.

Valamennyi MAHOP indikátor mérföldkő vonatkozásában az eredmények 2018-tól várhatók, amikor befejeződik a döntéshozás és megkezdődik a támogatási okiratok kiadása. A MAHOP ETHA szerinti intézkedései időarányos teljesítéshez az Eredményességmérési Keretrendszerben meghatározott 2018-as mérföldkövek elérése érdekében az IH intézkedéseket tett a támogatói döntésekhez vezető lépések, majd ezt követően a kifizetések felgyorsítására. Az IH határidőt épített be a projektek végrehajtására vonatkozóan a releváns pályázati felhívásokba: az Eredményességmérési Keret teljesítésének szempontjából releváns felhívások esetében a projektek időzítése és a mérföldkövek úgy kerültek meghatározásra, hogy a kedvezményezettek időben beadhassák a megvalósított projektjeikre vonatkozó záró elszámolásokat. Ezzel tudja az IH biztosítani, hogy a kedvezményezettek által elszámolt kifizetések az Európai Bizottság felé költségnyilatkozatba állítva lehívásra kerülhessenek, valamint mindez a 2018. évi Végrehajtási Jelentésben megjelenhessen. Emellett az IH jogszabály-módosítással igyekszik a kedvezményezetteket a minél gyorsabb projektmegvalósításra ösztönözni (elszámolási kötelezettség időtartamának szűkítése, mulasztás kógens szankcióval történő ellátása), azonban

ezen intézkedések csökkentették a pályázási kedvet, sőt a támogatási okiratok odaítélése utáni visszalépésekre is számítani kell az így kialakult, a projektek végrehajtására rendelkezésre álló rendkívül rövid határidők miatt.

A MAHOP 3.1. intézkedésén megvalósuló, „Az 1380/2013/EU rendelet 25. cikke (1) és (2) bekezdésében előírtak szerint meghatározott és az 199/2008/EK rendeletben tovább pontosított adatgyűjtés, adatkezelés és felhasználás támogatása” tárgyú felhívás esetében a MAHOP-ban a 3. uniós prioritáshoz kapcsolódó Eredményességi Keret teljesítés érdekében 2018-ig meg kell valósítania a tagállamnak egy lezárt projektet (majd további 1 lezárt projektet 2023-ig), így az IH-nak a MAHOP-3.1-2016. számú felhívást meg kellett bontania és módosítani az ÉFK-t. Így a 3. uniós prioritáshoz kapcsolódóan a 3.1 intézkedés keretében 2, egymással összefüggő projekt kerül megvalósításra. Ezek közül a MAHOP-3.1.1-2016 „Halgazdálkodással kapcsolatos adatgyűjtés, -kezelés és -felhasználás támogatása – a DCF projekt végrehajtásának szakmai megalapozása” című felhívásra a támogatási kérelem 2016. november 7-én benyújtásra került. A MAHOP-3.1.2-2017 „A halgazdálkodással kapcsolatos adatgyűjtés, -kezelés és -felhasználás támogatása - a DCF projekt végrehajtása” című támogatási kérelemre vonatkozó felhívás meghirdetése 2017-re tolódott. A támogatható tevékenységek tekintetében az IH több alkalommal egyeztetett az Európai Bizottsággal.

A támogatási felhívások sok esetben nem voltak életszerűek a szakma megítélése szerint, hiányzottak belőle fontos elemek, amelyek jelentősen csökkentették a pályázási kedvet. Az IH a szakma észrevételeinek messzemenően megfelelően több mint 50 pontban módosította a felhívásokat. Ennek hatására a módosítások a későbbiek során növelték a beadási kedvet.

2017-ben megjelent felhívások:

- A halászati termékekre és akvakultúra-termékekre irányuló piaci értékesítési intézkedések támogatása című felhívás, 2017. 02. 28
- Halgazdálkodással kapcsolatos adatgyűjtés, -kezelés és -felhasználás támogatása – a DCF projekt végrehajtása című felhívás, 2017. 03. 14
- A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra fejlesztésének előmozdítása című felhívás, 2017. 03. 29
- Nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek rehabilitációja, beleértve az ívási helyek fejlesztését és a vándorló halfajok vándorlási útvonalainak biztosítását című felhívás, 2017. 03. 30

- A halászati termékekre és akvakultúra-termékekre irányuló piaci értékesítési intézkedések támogatása című felhívás, 2017. 02. 28
- Halgazdálkodással kapcsolatos adatgyűjtés, -kezelés és -felhasználás támogatása – a DCF projekt végrehajtása című felhívás, 2017. 03. 14
- A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra fejlesztésének előmozdítása című felhívás, 2017. 03. 29
- Nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek rehabilitációja, beleértve az ívási helyek fejlesztését és a vándorló halfajok vándorlási útvonalainak biztosítását című felhívás, 2017. 03. 30

2017-ben társadalmi egyeztetésen átesett felhívások:

- Nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek rehabilitációja, beleértve az ívási helyek fejlesztését és a vándorló halfajok vándorlási útvonalainak biztosítását című felhívás tervezete, 2017. 02. 14
- A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra előmozdítása a többletköltségek és kieső jövedelem részleges kompenzációja révén című felhívás tervezete, 2017. 02. 21

A felhívásokat érintő 2017. év során végrehajtott módosítások és dátumaik:

- Az akvakultúrába történő termelési célú beruházások című felhívás módosítása, 2017. 01. 25
- A fenntartható akvakultúrával foglalkozó új gazdálkodók ösztönzése című felhívás módosítása, 2017. 01. 25
- Az akvakultúra terén történő innováció ösztönzése című felhívás módosítása, 2017. 01. 25
- Kommunikációs és promóciós kampány a halfogyasztás népszerűsítésére (Kapj rá!) című felhívás módosítása, 2017. 01. 25
- A halászati és akvakultúra-termékek feldolgozására irányuló beruházások támogatása című felhívás módosítása, 2017. 01. 26
- Az akvakultúrába történő környezetvédelmi célú beruházások című felhívás módosítása, 2017. 01. 26
- Kommunikációs és promóciós kampány a halfogyasztás népszerűsítésére (Kapj rá!) című felhívás módosítása, 2017. 02. 27

- Az uniós ellenőrzési, vizsgálati és végrehajtási rendszer megvalósítása című felhívás módosítása, 2017. 02. 27
- Magyar Halgazdálkodási Operatív Program megvalósítását szolgáló Technikai Segítségnyújtás Projekt című felhívás módosítása, 2017. 02. 27
- Az akvakultúra terén történő innováció ösztönzését támogató felhívás módosítása, 2017. 03. 13
- Az akvakultúrába történő környezetvédelmi célú beruházásokat támogató felhívás módosítása, 2017. 03. 13
- Az akvakultúra terén történő innováció ösztönzése című felhívás módosítása, 2017. 03. 14
- A fenntartható akvakultúrával foglalkozó új gazdálkodók ösztönzése című felhívás módosítása, 2017. 03. 14
- Az akvakultúrába történő környezetvédelmi célú beruházások című felhívás módosítása, 2017. 03. 14
- Az 1380/2013/EU rendelet 25. cikke (1) és (2) bekezdésében előírtak szerint meghatározott és az 199/2008/EK rendeletben tovább pontosított adatgyűjtés, adatkezelés és felhasználás támogatása (MAHOP-3.1-2016 kódszámú) felhívás módosítása, 2017. 03. 14
- A halászati és akvakultúra-termékek feldolgozására irányuló beruházások támogatása elnevezésű felhívás módosítása, 2017. 03. 14
- Az akvakultúrába történő termelési célú beruházások támogatása című felhívás módosítása, 2017. 03. 16
- A fenntartható akvakultúrával foglalkozó új gazdálkodók ösztönzése című felhívás módosítása, 2017. 04. 06
- A halászati és akvakultúra-termékek feldolgozására irányuló beruházások támogatása című felhívás módosítása, 2017. 04. 11
- A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra fejlesztésének előmozdítása című felhívás módosítása, 2017. 05. 15
- Az akvakultúra terén történő innováció ösztönzése című felhíváshoz kapcsolódó 3. számú szakmai mellékletek módosítása, 2017. 05. 26
- A halászati termékekre és akvakultúra-termékekre irányuló piaci értékesítési intézkedések támogatása című felhívás módosítása, 2017. 05. 26
- Az akvakultúrába történő termelési célú beruházások támogatása című felhíváshoz kapcsolódó 1. számú szakmai melléklet módosítása, 2017. 06. 07

- A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra fejlesztésének előmozdítása című felhíváshoz kapcsolódó 1. számú szakmai mellékletek módosítása, 2017. 06. 07
- A halászati és akvakultúra-termékek feldolgozására irányuló beruházások támogatása című (MAHOP-5.3-3-2016 kódszámú) felhívás módosítása, 2017. 06. 27
- Az akvakultúra terén történő innováció ösztönzése című felhíváshoz kapcsolódó 1. számú szakmai mellékletek módosítása, 2017. 07. 14
- A halászati és akvakultúra-termékek feldolgozására irányuló beruházások támogatása című (MAHOP-5.3.3-2016 kódszámú) felhívás, valamint az ahhoz kapcsolódó 1. és 6. számú szakmai mellékletek módosítása, 2017. 09. 25
- Az akvakultúrába történő környezetvédelmi célú beruházások című (MAHOP-2.4-2016 kódszámú) felhívás, valamint az ahhoz kapcsolódó 1. és 10. számú szakmai mellékletek módosítása, 2017. 09. 25
- A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra fejlesztésének előmozdítása című (MAHOP-2.5-2017 kódszámú) felhívás, valamint az ahhoz kapcsolódó 1. számú szakmai mellékletek módosítása, 2017. 09. 25
- Az akvakultúrába történő termelési célú beruházások támogatása című (MAHOP-2.2-2016 kódszámú) felhívás, valamint az ahhoz kapcsolódó 1., 2. és 10. számú szakmai mellékletek módosítása, 2017. 09. 28
- A fenntartható akvakultúrával foglalkozó új gazdálkodók ösztönzése című (MAHOP-2.3-2016 kódszámú) felhívás, valamint az ahhoz kapcsolódó 1., 2. és 10. számú szakmai mellékletek módosítása, 2017. 09. 28
- Nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek rehabilitációja, beleértve az ívási helyek fejlesztését és a vándorló halfajok vándorlási útvonalainak biztosítását című (MAHOP-1.2-2017 kódszámú) felhívás, valamint az ahhoz kapcsolódó 1., 4. és 8. számú szakmai mellékletek módosítása, 2017. 09. 28
- Az akvakultúra terén történő innováció ösztönzése című (MAHOP-2.1-2016 kódszámú) felhívás, valamint az ahhoz kapcsolódó 1. és 8. számú szakmai mellékletek módosítása, 2017. 09. 28
- A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra fejlesztésének előmozdítása című (MAHOP-2.5-2017 kódszámú) felhívás módosítása, 2017. 10. 31
- Az akvakultúra terén történő innováció ösztönzése című (MAHOP-2.1-2016 kódszámú) felhívás, valamint az ahhoz kapcsolódó 1., 2. és 9. számú szakmai mellékletek módosítása, 2017. 11. 24

- Az akvakultúra terén történő innováció ösztönzése című (MAHOP-2.1-2016 kódszámú) felhívás módosítása, 2017. 12. 01
- Az akvakultúrába történő termelési célú beruházások támogatása című (MAHOP-2.2-2016 kódszámú) felhívás, valamint az ahhoz kapcsolódó 1., 3. és 11. számú szakmai mellékletek módosítása, 2017. 12. 12
- A fenntartható akvakultúrával foglalkozó új gazdálkodók ösztönzése című (MAHOP-2.3-2016 kódszámú) felhívás, valamint az ahhoz kapcsolódó 1., 3. és 11. számú szakmai mellékletek módosítása, 2017. 12. 12
- A halászati termékekre és akvakultúra-termékekre irányuló piaci értékesítési intézkedések támogatása című (MAHOP-5.3.1-2016 kódszámú) felhívás, valamint az ahhoz kapcsolódó 4., 5. és 7. számú szakmai mellékletek módosítása, 2017. 12. 13
- A halászati és akvakultúra-termékek feldolgozására irányuló beruházások támogatása című (MAHOP-5.3.3-2016 kódszámú) felhívás, valamint az ahhoz kapcsolódó 1., 2., 3. és 8. számú szakmai mellékletek módosítása, 2017. 12. 21

4. Mennyire világosak és relevánsak a projektértékelési kritériumok?

Az értékelési kritériumok meghatározása az ágazati szereplők messzemenő bevonásával történt, az érintett felek megjegyzéseit és kifogásait a MAHOP IH messzemenően figyelembe vette. A kritériumrendszer az adott felhívások specifikus jellemzőinek megfelelő, egyértelmű és releváns.

5. Indokolt-e a kialakított eljárásrend felülvizsgálata?

Az adminisztratív terhek csökkentése érdekében indokolt lehet az eljárásrendek további áramvonalasítása a jogszabályi kereteken belül.

6. Melyek a pályázók által ejtett leggyakoribb hibák a támogatási kérelem benyújtása és a támogatott projektek végrehajtása során?

Tekintettel arra, hogy a program végrehajtása 2017-ben kezdődött meg (a program Európai Bizottság általi elfogadása: 2015. december 7.), a benyújtott támogatási kérelmek esetében pedig a támogatói okirat még nem került kiadásra, a kérdés támogatott projektek hiányában egyelőre nem értékelhető.

7. Van-e lehetőség a pályázati, végrehajtási és beszámolási eljárások hatékonyabbá tételére?

Az eljárásrend felülvizsgálata indokolt lehet, azonban a további késedelmek elkerülése érdekében ezt csak egy későbbi szakaszban, a jelenlegi támogatási kérelmek elbírálása után tartjuk megvalósíthatónak.

8. Mennyire hatékony és észszerű a támogatási kérelmek értékelési folyamata?

A támogatási kérelmek értékelési folyamata túlságosan bonyolult, ami a támogatási döntések, kötelezettségvállalások és kifizetések jelentős csúszását eredményezi.

9. Megfelelően segíti-e az adatgyűjtési rendszer az éves végrehajtási jelentések és az értékelések elkészítését?

A rendszer hiányosságai közé tartozik, hogy a pályázatok mellékletét képező „Projekt illeszkedése Excel” sablonokban meghatározott kötelező adatszolgáltatás alá tartozó adattartalom bekérésére nem áll rendelkezésre a pályázói adatrögzítő felület, ami nehezíti mind az adatszolgáltatást, mind a kedvezményezett saját adatainak nyomkövetését, és nem teszi lehetővé az kedvezményezettek adatainak értékelők általi lekérdezhetőségét a használt informatikai rendszerből.

Emellett a felületre feltöltött pályázói adatok elemzési célzatú, kezelhető, összesíthető formátumú letölthetőségének hiánya, az adatok kezelhetőségének, összekapcsolásának nehézkes volta is hátráltathatja, illetve akadályozhatja a jövőben a támogatott projektek megfelelő pénzügyi nyomkövethetőségét és ellenőrzését.

10. Mennyire hatékony az intézkedések végrehajtása?

Az intézkedések végrehajtásának hatékonysága egyelőre alacsony, kifizetések még csak a MAHOP 3.1.1. (135 000 000 Ft támogatási összeg kifizetve), MAHOP 3.1.2. (543 844 949 Ft támogatás megítélve, 283 939 500 Ft kifizetve), MAHOP 3.2. (241 188 888 Ft támogatás megítélve, 211 786 500 Ft kifizetve), MAHOP 5.3.2. (800 058 000 Ft támogatási összeg kifizetve), valamint MAHOP 7.1. intézkedéseiben (Technikai segítségnyújtás) történtek.

11. Melyek a támogatási rendszer értékelése során megfogalmazott fontosabb következtetések és javaslatok?

A támogatási kérelmek értékelési folyamata túlságosan bonyolult, ami a támogatási döntések, kötelezettségvállalások és kifizetések jelentős csúszását eredményezi. Az adminisztratív terhek csökkentése érdekében indokolt lehet az eljárásrendek további áramvonalasítása, valamint a felhasználó felület egyszerűsítése és felhasználóbarátabbá tétele a jogszabályi kereteken belül,

azonban a további késedelmek elkerülése érdekében ezt csak egy későbbi szakaszban, a jelenlegi támogatási kérelmek elbírálása után tartjuk megvalósíthatónak.

12. Hogyan segíti elő a támogatások elosztására kialakított rendszer a MAHOP-ban megfogalmazott célkitűzések elérését?

Az intézményrendszer kialakítása során fontos szempont volt a támogatási hatékonyság növelése és az adminisztrációs terhek csökkentése. Az eljárásrend kialakítása során a MAHOP IH messzemenően figyelembe vette a vonatkozó európai rendeletek és magyar jogszabályok rendelkezéseit, ugyanakkor az ügyfelek visszajelzései alapján a rendszer továbbra is túlságosan bonyolultnak tűnik, ami a tapasztalatok szerint jelentősen csökkenti a pályázási kedvet.

13. Van-e lehetőség a felhívások, útmutatók és az IH által kidolgozott egyéb dokumentumok színvonalának javítására?

A dokumentumok a célnak, a MAHOP elvárásainak, valamint a jogszabályi feltételeknek megfelelnek, relevánsak és megfelelően informatívak. A MAHOP IH figyelemmel kíséri az ügyfelek által megfogalmazott kritikai észrevételeket, és szükség esetén megteszi az intézkedéseket a kifogásolt dokumentumok színvonalának javítása érdekében.

A MAHOP pályázati felhívások a társfinanszírozott támogatások pályázati felhívásainak mintái alapján készültek el, logikus felépítésűek, részletesek és tartalmazzák a halgazdálkodásra vonatkozó speciális kitételeket (ld. 1. melléklet).

A Felhívások elválaszthatatlan része az Általános Útmutató a Felhívásokhoz c. dokumentum (a továbbiakban: ÁÚF), amelynek hatályos verziója megadja a potenciális pályázóknak mindazon információt, ami a sikeres pályázatbenyújtáshoz szükséges, így a többi tájékoztató között a legfontosabbnak tekinthető. Az ÁÚF megtalálható a www.szechenyi2020.hu honlapon. Amennyiben az adott Felhívásban foglaltak valamely fejezet tekintetében eltérnek az ÁÚF-ban megfogalmazott általános előírásoktól, akkor a felhívási dokumentumban szabályozottak az irányadók (ld. 2. melléklet).

A felhívások tartalmát tekintve, több 2017-ben érvényes pályázati kiírás esetében a pályázati felhívásban szereplő célértékek nem egyeznek meg a jelenleg hatályos operatív programban (MAHOP 1.2 verzió) szereplő célértékkel. Ennek oka, hogy a MAHOP célindikátorai esetében az IH az operatív program folyamatban lévő módosítása során – az összcélértékek megtartása

mellett az egyes intézkedések ágazati igényeknek megfelelő módosítása és a tervezett forrás-átcsoportosítások miatt – átcsoportosítást végzett az indikátor értékek között, továbbá törölte a nem releváns indikátorokat és néhány intézkedés esetében új indikátorokat kíván alkalmazni. A módosításra került felhívások célértékei pedig már az új indikátor értékekkel összhangban kerültek meghatározásra.

Részletes megállapítások a megjelent felhívásokkal kapcsolatban:

MAHOP 1.2 alintézkedés – Nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek rehabilitációja, beleértve az ivási helyek fejlesztését és a vándorló halfajok vándorlási útvonalainak biztosítását

A pályázati felhívásban a 3.7.1. pontban rögzített célérték eltér az elérhető hatályos MAHOP-ban (1.2 verzió) szereplő célkitűzéstől és célértéktől és a rögzített célértékek esetében nem került megjelenítésre, hogy az adott indikátor érték mely egyedi célkitűzéshez tartozik.

A pályázat mellékletét képező 14. számú (Projekt illeszkedése Excel sablon) mellékletben (1. számú melléklet) meghatározott tartalom bekérésére nem áll rendelkezésre pályázói adatrögzítő felület, ami megnehezíti a kedvezményezett adatszolgáltatását, illetve saját adatainak nyomonkövetését, valamint nem teszi lehetővé az adatok értékelők általi lekérdezhetőségét a használt informatikai rendszerből. Továbbá a pályázat mellékletét képező 14. számú melléklet „TK benyújtáskor adatszolg” munkalapon csak a kiinduló értékek kerülnek bekérésre, a jelentési időpontban elérni kívánt célértékek nem. A célértékek megadása segítené mind a kedvezményezett, mind az értékelőt a későbbiek folyamán a projekt előrehaladásának követésében, értékelésében. Emellett a munkalapon azon indikátorok esetében, ahol fajonkénti bontást kér a táblázat, a lehetséges fajok felsorolása hiányzik, ennek következtében a pályázók általi egyedi névhasználat (pl. „kárász” ezüstkárász helyetti használata, ami jelenthetne széles kárászt is) a későbbi digitalizálás során megnehezítheti az egységes elnevezések alkalmazását.

A programban szereplő értékek:

Egyedi célkitűzés	2 -A vízi biológiai sokféleség és a vízi ökoszisztémák védelme és helyreállítása		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Megjegyzés
1.5 -A halfogások üzemanyagfogyasztási hatékonysága tekintetében bekövetkezett változás		liter üzemanyag / kg kirakodott fogás	Nem alkalmazható

1.10.a -A madárvédelmi és az élőhelyvédelmi irányelv keretében kijelölt Natura 2000 területek kiterjedtségének változása		Km2	Nem alkalmazható
1.10.b -A 2008/56/EK bizottsági határozat 13.4. pontja szerinti egyéb területvédelmi intézkedések térbeli hatályának változása		Km2	Nem alkalmazható
1 -Természetesvízi halászfogások mennyisége	6.800,00000	tonna	Alkalmazható

A pályázati felhívásban szereplő értékek

Indikátor neve	Alap	Mérték-egység	Típusa1	Cél-érték
A MAHOP keretében rehabilitált területek számának változása	ETHA 508/2014/EU	db*	OP eredmény	40
A MAHOP keretében rehabilitált területek kiterjedésének változása	ETHA 508/2014/EU	ha	OP eredmény	1000

Javaslatok:

1. Javasoljuk a pályázati felhívásban a 3.7.1. pontban rögzített és az elérhető hatályos MAHOP (1.2 verzió) célértékek felülvizsgálatát, mielőbbi összehangolását.
2. Javasoljuk, hogy a felhívásban a 3.7.1. pontban rögzített célértékek esetben kerüljön megjelenítésre, hogy az adott indikátor érték mely egyedi célkitűzéshez tartozik.
3. Javasolt, hogy a pályázat mellékletét képző 14. számú (Projekt illeszkedése Excel sablon) mellékletben (1. számú melléklet) meghatározott tartalom beépítése a pályázói benyújtó felületre. Amennyiben visszamenőlegesen ez nem tehető meg, abban az esetben a szerződéskötéshez kapcsolódóan javasolt ezen tartalom rögzítésnek lehetőségét biztosítani, mely a későbbiekben segíti a kedvezményezettet a tényleges adatok rögzítésénél, segítséget nyújt az értékeléshez is, valamint egyszerűsíti a lekérdezhetőséget az alkalmazott informatikai rendszerből. Emellett javasoljuk, hogy a kedvezményezett általi adtafeltöltési felületen az adatmezőkben korlátozott tartomány megkötés legyen beállítva a megadandó értékekre, valamint figyelmeztetés, ha a kedvezményezett nem vagy rossz értékkel töltötte ki az adott adatmezőt.
4. Javasoljuk, hogy a pályázat mellékletét képző 14. számú melléklet „TK benyújtáskor adatszolg” munkalapon ne csak a kiinduló értékek kerüljenek bekérésre, hanem kerüljön kiegészítésre jelentési időpontban elérni kívánt célértékekkel is.
5. Javasoljuk, hogy a pályázat mellékletét képző 14. számú melléklet „TK benyújtáskor adatszolg” munkalapon azon indikátorok esetében, ahol fajonkénti bontást kér a táblázat, ott kerüljenek megadásra az érintett fajok, annak érdekében, hogy a későbbi

digitalizáláskor és egységes megnevezés használatakor ne jelentsen problémát az egyedi név használat.

Érintett mutatók (a MAHOP 1.2-2017 Felhívásban meghatározott kötelező adatszolgáltatási kötelezettség a támogatási kérelem benyújtásakor) a következők:

Sorszám	Szolgáltatandó adat megnevezése	Adat benyújtásának időpontja
6.	Horgászfogások mennyisége fajonként (kg)	Támogatási kérelem benyújtásakor, záró kifizetési kérelemkor, illetve fenntartási időszakban évente
7.	Rekreációs halászfogások mennyisége fajonként (kg)	Támogatási kérelem benyújtásakor, záró kifizetési kérelemkor, illetve fenntartási időszakban évente
8.	MAHOP keretében eltávolított invazív, idegenhonos halfajok mennyisége fajonként (kg)	Záró kifizetési kérelemkor
19.	Felmérés során fogott halfajok egyedszámai fajonként (db)	Támogatási kérelem benyújtásakor, záró kifizetési kérelemkor, illetve fenntartási időszakban évente
20.	-ebből őshonos és Natura 2000 halivadék egyedszámai fajonként (db)	Támogatási kérelem benyújtásakor, záró kifizetési kérelemkor, illetve fenntartási időszakban évente
21.	-ebből idegenhonos halak egyedszámai fajonként (db)	Támogatási kérelem benyújtásakor, záró kifizetési kérelemkor, illetve fenntartási időszakban évente

MAHOP 2.1 alintézkedés Az akvakultúra terén történő innováció ösztönzése

Megállapítások:

A pályázati felhívásban a 3.7.1. pontban rögzített célérték eltér az elérhető hatályos MAHOP-ban (1.2 verzió) szereplő célkitűzéstől és célértéktől és a rögzített célértékek esetében nem került megjelenítésre, hogy az adott indikátor érték mely egyedi célkitűzéshez tartozik.

A pályázat mellékletét képező 16. számú (Projekt illeszkedése Excel sablon) mellékletben (2. számú melléklet) meghatározott tartalom bekérésére nem áll rendelkezésre pályázói adatrögzítő felület, ami megnehezíti a kedvezményezett adatszolgáltatását, illetve saját adatainak nyomonkövetését, valamint nem teszi lehetővé az adatok értékelők általi lekérdezhetőségét a használt informatikai rendszerből. Továbbá a pályázat mellékletét képező 14. számú melléklet „TK benyújtáskor adatszolg” munkalapon csak a kiinduló értékek kerülnek bekérésre, a jelentési időpontban elérni kívánt célértékek nem. A célértékek megadása segítené mind a kedvezményezett, mind az értékelőt a későbbiek folyamán a projekt előrehaladásának követésében, értékelésében. Emellett a munkalapon azon indikátorok esetében, ahol fajonkénti bontást kér a táblázat, a lehetséges fajok felsorolása hiányzik, ennek következtében a pályázók általi egyedi névhasználat (pl. „kárász” ezüstkárász helyetti használata, ami jelenthetne széles kárászt is) a későbbi digitalizálás során megnehezítheti az egységes elnevezések alkalmazását.

A programban szereplő értékek:

Egyedi célkitűzés	1 - A technológiai fejlődés, az innováció és a tudástranszfer megerősítéséhez támogatás nyújtása		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Megjegyzés
2.1 -Az akvakultúra-termelés mennyiségének változása	638,00000	tonna	alkalmazható
2.2 -Az akvakultúra-termelés értékének változása	1.046,00000	1000 EUR	alkalmazható
2.3 -A nettó haszon változása		1000 EUR	Nem alkalmazható
2.4 –Létrehozott munkahelyek	40,00000	szám	alkalmazható

A pályázati felhívásban szereplő értékek:

Indikátor neve	Alap	Mértékegység	Típusa	Célérték
Az akvakultúra-termelés mennyiségének változása	ETHA 508/2014/EU	tonna	OP-eredmény	180
Az akvakultúra-termelés értékének változása	ETHA 508/2014/EU	EUR	OP-eredmény	300 000

Javaslatok:

- 1 Javasoljuk, hogy a pályázat mellékletét képző 16. számú *(Projekt illeszkedése Excel sablon)* mellékletben (2. számú melléklet) meghatározott tartalom kerüljön beépítésre a pályázói benyújtó felületre. Amennyiben visszamenőlegesen ez nem tehető meg, abban az esetben a szerződéskötéshez kapcsolódóan javasolt ezen tartalom rögzítésnek lehetőségét biztosítani, mely a későbbiekben segíti a kedvezményezettet a tényleges adatok rögzítésénél, segítséget nyújt az értékeléshez is, valamint egyszerűsíti a lekérdezhetőséget az alkalmazott informatikai rendszerből. Emellett javasoljuk, hogy a kedvezményezett általi adtafeltöltési felületen az adatmezőkben korlátozott tartomány megkötés legyen beállítva a megadandó értékekre, valamint figyelmeztetés, ha a kedvezményezett nem vagy rossz értékkel töltötte ki az adott adatmezőt.
- 2 Javasoljuk, hogy a pályázat mellékletét képző 16. számú melléklet „TK benyújtáskor adatszolg” munkalapon ne csak a kiinduló értékek kerüljenek bekérésre, hanem kerüljön kiegészítésre jelentési időpontban elérni kívánt célértékekkel is.
- 3 Javasoljuk, hogy a pályázat mellékletét képző 16. számú melléklet „TK benyújtáskor adatszolg” munkalapon azon indikátorok esetében, ahol a fajonkénti bontást kér a táblázat, ott kerüljenek megadásra az érintett fajok, annak érdekében, hogy a későbbi digitalizáláskor és egységes megnevezés használatkor ne jelentsen problémát az egyedi név használat.

Érintett mutatók (a MAHOP 2.1-2016 Felhívásban meghatározott kötelező adatszolgáltatási kötelezettség a támogatási kérelem benyújtásakor) a következők:

Sorszám	Szolgáltatandó adat megnevezése	Adat benyújtásának időpontja
5.	A tógazdasági akvakultúra-termelés mennyisége fajonként (t)	Pályázat benyújtásakor, záró kifizetési kérelemkor, illetve fenntartási időszakban évente
6.	Az intenzív akvakultúra-termelés mennyisége fajonként (t)	Pályázat benyújtásakor, záró kifizetési kérelemkor, illetve fenntartási időszakban évente
7.	- ebből recirkulációs rendszerben termelt mennyiség fajonként (t)	Pályázat benyújtásakor, záró kifizetési kérelemkor, illetve fenntartási időszakban évente

MAHOP 2.2 alintézkedés Az akvakultúrába történő termelési célú beruházások támogatása

Megállapítások:

A pályázati felhívásban a 3.7.1. pontban rögzített célérték eltér az elérhető hatályos MAHOP-ban (1.2 verzió) szereplő célkitűzéstől és célértéktől és a rögzített célértékek esetében nem került megjelenítésre, hogy az adott indikátor érték mely egyedi célkitűzéshez tartozik.

A pályázat mellékletét képző 16. számú (Projekt illeszkedése Excel sablon) mellékletben (3. számú melléklet) meghatározott tartalom bekérésére nem áll rendelkezésre pályázói adatrögzítő felület, ami megnehezíti a kedvezményezett adatszolgáltatását, illetve saját adatainak nyomonkövetését, valamint nem teszi lehetővé az adatok értékelők általi lekérdezhetőségét a használt informatikai rendszerből. Továbbá a pályázat mellékletét képző 16. számú melléklet „TK benyújtáskor adatszolg” munkalapon csak a kiinduló értékek kerülnek bekérésre, a jelentési időpontban elérni kívánt célértékek nem. A célértékek megadása segítené mind a kedvezményezett, mind az értékelőt a későbbiek folyamán a projekt előrehaladásának követésében, értékelésében. Emellett a munkalapon azon indikátorok esetében, ahol fajonkénti bontást kér a táblázat, a lehetséges fajok felsorolása hiányzik, ennek következtében a pályázók általi egyedi névhasználat (pl. „kárász” ezüstkárász helyetti használata, ami jelenthetne széles kárászt is) a későbbi digitalizálás során megnehezítheti az egységes elnevezések alkalmazását.

A programban szereplő értékek:

Egyedi célkitűzés	2 -Az akvakultúra-ágazati vállalkozások és különösen a kkv-k versenyképességének és életképességének fokozása, beleértve a biztonság és a munkakörülmények javítását		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Megjegyzés
2.1 -Az akvakultúra-termelés mennyiségének változása	1.225,00000	tonna	alkalmazható
2.2 -Az akvakultúra-termelés értékének változása	2.170,00000	1000 EUR	alkalmazható
2.3 -A nettó haszon változása		1000 EUR	Nem alkalmazható
2 -Intenzív akvakultúra-termelés mennyiségének változása	300,00000	tonna	alkalmazható
3 -Intenzív akvakultúra-termelés értékének változása	700,00000	1000 EUR	alkalmazható

A pályázati felhívásban szereplő értékek:

Indikátor neve	Alap	Mérték-egység	Típusa1	Célérték	Azonosító
Az akvakultúra-termelés mennyiségének változása	ETHA 508/2014/EU	tonna	OP eredmény	2 055	RI_UP2.1
Az akvakultúra-termelés értékének változása	ETHA 508/2014/EU	Euro	OP eredmény	3 251 000	RI_UP2.2
Foglalkoztatás bővítése	ETHA 508/2014/EU	FTE	OP eredmény	40	
Intenzív akvakultúra-termelés mennyiségének változása	ETHA 508/2014/EU	tonna	OP eredmény	895	RI_UP2.5
Intenzív akvakultúra-termelés értékének változása	ETHA 508/2014/EU	Euro	OP eredmény	1 838 000	

Javaslatok:

- 1 Javasoljuk a pályázati felhívásban a 3.7.1. pontban rögzített és az elérhető hatályos MAHOP (1.2 verzió) célértékek felülvizsgálatát, mielőbbi összehangolását.
- 2 Javasoljuk, hogy a felhívásban a 3.7.1. pontban rögzített célértékek esetben kerüljön megjelenítésre, hogy az adott indikátor érték mely egyedi célkitűzéshez tartozik.
- 3 Javasoljuk, hogy a pályázat mellékletét képző 16. számú (Projekt illeszkedése Excel sablon) mellékletben (3. számú melléklet) meghatározott tartalom kerüljön beépítésre a pályázói benyújtó felületre. Amennyiben visszamenőlegesen ez nem tehető meg, abban az esetben a szerződéskötéshez kapcsolódóan javasolt ezen tartalom rögzítésnek lehetőségét biztosítani, mely a későbbiekben segíti a kedvezményezettet a tényleges adatok rögzítésénél, segítséget nyújt az értékeléshez is, valamint egyszerűsíti a lekérdezhetőséget az alkalmazott informatikai rendszerből. Emellett javasoljuk, hogy a kedvezményezett általi adtafeltöltési felületen az adatmezőkben korlátozott tartomány megkötés legyen beállítva a megadandó értékekre, valamint figyelmeztetés, ha a kedvezményezett nem vagy rossz értékkel töltötte ki az adott adatmezőt.
- 4 Javasoljuk, hogy a pályázat mellékletét képző 16. számú melléklet „TK benyújtáskor adatszolg” munkalapon ne csak a kiinduló értékek kerüljenek bekérésre, hanem kerüljön kiegészítésre jelentési időpontban elérni kívánt célértékekkel is.

- 5 Javasoljuk, hogy az adatszolgáltatás során célterületre vonatkozóan legyen lehetőség az adatok benyújtására, az egyes célterülethez kapcsolódó elért eredmények értékelésének megkönnyítése érdekében. A 16. számú melléklet „Illeszkedés célokhoz” munkalapon a következők szerepelnek:

Illeszkedés a MAHOP 2.2-2016 Felhívásban meghatározott célokhoz			
Sor-szám	A MAHOP 2.2-2016 Felhívásban meghatározott célok	Igen/nem	Indoklás (max 2000 karakter)
1. célterület vonatkozásában			
1.	<p>A tógazdasági akvakultúra termelési kapacitás növelése.</p> <p>a) Fajlagos költségek csökkentését segítő hozamnövelést szolgáló eszközök beszerzése (pl. takarmányadagoló).</p> <p>b) Olyan kapacitást növelő technológiát szolgáló eszközök (pl.: tartási, tápanyag gazdálkodási és takarmányozási technológia) beszerzése és alkalmazása, amelyek az egységnyi tó felületre jutó mennyiségi növekedését szolgálják.</p> <p>c) Halastavak befolyó és lecsapoló műtárgyainak korszerűsítése idegenhonos halfajok természetes vizekbe történő szökésének megakadályozására.</p>		

Illeszkedés a MAHOP 2.2-2016 Felhívásban meghatározott célokhoz			
Sor-szám	A MAHOP 2.2-2016 Felhívásban meghatározott célok	Igen/nem	Indoklás (max 2000 karakter)
1. célterület vonatkozásában			
2.	<p>A tógazdasági akvakultúrában a termelt fajok diverzifikációja.</p> <p>Tógazdaságon belüli biodiverzitást elősegítő termelés kialakítása olyan halfajokkal, amelyeket a tógazdaságok korábban nem termeltek, illetve termelése Magyarországon még nem vált általánossá, különös tekintettel a hazai ragadozó halfajokra.</p>		
3.	<p>Az akvakultúra-termékek minőségének és értékének növelése.</p> <p>A beruházás révén tartástechnológiában olyan eszközök beszerzése, amelyek segítik az adott halfaj biológiai értéknövekedését (tápérték).</p>		

4.	<p>A tógazdasági akvakultúra-ágazatban dolgozók munka- és biztonsági körülményeinek javítása.</p> <p>a) Olyan szociális, higiéniai és irodai létesítmények (pl. mobil öltöző, melegedő, mosdók, tisztálkodásra alkalmas helyiségek stb.) kialakítása, amelyek a vállalkozás igazolt dolgozói létszámához és üzemtípushoz a vonatkozó rendeleteket és tervezési előírásokat a szükséges minimum szintjén kielégítik a munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről szóló 3/2002. (II. 8.) SzCsM-EüM együttes rendelet és az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet alapján.</p> <p>b) Munkaruházat és munkaeszközök (pl. halászhátak, hálók) tisztításra és karbantartásra szolgáló helyek kialakítása, rekonstrukciója, korszerűsítése, bővítése és felújítása.</p>		
5.	<p>Az állatjólét és a termelés általános higiéniai helyzetének javítása.</p> <p>a) Halegészségügyi technológia fejlesztése, halfogási, tárolási, rakodási és szállítási módszerek javítása az élőhal stressz minimalizálás érdekében.</p> <p>b) A tó vízminőségének állandó szinten tartását segítő eszközök, műtárgyak létesítése.</p> <p>c) Előírt rendszeres és naplózott (dokumentált) vízminőség ellenőrzéshez szükséges eszközök, műszerek beszerzése.</p>		
6.	<p>Tógazdasági termelés infrastruktúrájának korszerűsítése.</p> <p>Üzemi utak létesítése, felújítása, külső halágyak létesítése és felújítása, belső halágyak korszerűsítése, felújítása, lehalászás gépesítésének infrastrukturális megalapozása (halkiemelő helyek létesítése), manipulációs terek kialakítása, valamint halkeltető létesítése vagy felújítása.</p>		

Illeszkedés a MAHOP 2.2-2016 Felhívásban meghatározott célokhoz			
Sor-szám	A MAHOP 2.2-2016 Felhívásban meghatározott célok	Igen/nem	Indoklás (max 2000 karakter)
2. célterület vonatkozásában			
1.	<p>Az intenzív akvakultúra termelési kapacitás növelése.</p> <p>a) Fajlagos költségek csökkentését segítő hozamnövelést szolgáló eszközök beszerzése (pl. takarmányadagoló).</p> <p>b) Olyan kapacitást növelő technológiát szolgáló eszközök (pl.: tartási, tápanyag gazdálkodási és takarmányozási technológia, automatizálási technológia,) beszerzése és alkalmazása, amelyek az egységnyi vízfelületre vagy víztérfogatra jutó intenzív haltermelés mennyiségi növekedését szolgálják.</p>		

2.	<p>Az intenzív akvakultúrában új fajok termelésbe vonása. Az intenzív technológiákat alkalmazó gazdaságok termelésének diverzifikációja olyan halfajokkal, amelyeket az intenzív akvakultúra ágazatban korábban nem termeltek, illetve termelésük Magyarországon még nem vált általánossá, különös tekintettel a hazai ragadozó halfajokra. Nem minősül új halfajnak az intenzív haltermelés esetén a szivárványos pisztráng (<i>Oncorhynchus mykiss</i>), az afrikai harcsa (<i>Clarias gariepinus</i>), a tokfélék családjába (<i>Acipenseridae</i>) tartozó fajok és az európai angolna (<i>Anguilla anguilla</i>).</p>		
3.	<p>Az akvakultúra-termékek minőségének és értékének növelése. A beruházás révén tartástechnológiában olyan eszközök beszerzése, amelyek segítik az adott halfaj biológiai értéknövekedését (tápérték).</p>		
4.	<p>Az intenzív akvakultúra-ágazatban dolgozók munka- és biztonsági körülményeinek javítása. a) Olyan szociális, higiéniai és irodai létesítmények (pl. mobil öltöző, melegedő, mosdók, tisztálkodásra alkalmas helyiségek stb.) kialakítása, amelyek a vállalkozás igazolt dolgozói létszámához és üzemtípushoz a vonatkozó rendeleteket és tervezési előírásokat a szükséges minimum szintjén kielégítik a munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről szóló 3/2002. (II. 8.) SzCsM-EüM együttes rendelet és az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet alapján. b) Munkaruházat és munkaeszközök (pl. halászhátak, hálók) tisztításra és karbantartásra szolgáló helyek kialakítása, rekonstrukciója, korszerűsítése, bővítése és felújítása.</p>		
5.	<p>Az állatjólét és az intenzív haltermelés általános higiéniai helyzetének javítása. a) Halegészségügyi technológia fejlesztése, halfogási, tárolási, rakodási és szállítási módszerek javítása az élőhal stressz minimalizálás érdekében. b) Előírt rendszeres és naplózott (dokumentált) vízminőség ellenőrzéshez szükséges eszközök, műszerek beszerzése.</p>		

6 Javasoljuk, hogy a pályázat mellékletét képező 16. számú melléklet „TK benyújtáskor adatszolg” munkalapon azon indikátorok esetében, ahol fajonkénti bontást kér a táblázat,

ott kerüljenek megadásra az érintett fajok, annak érdekében, hogy a későbbi digitalizáláskor és egységes megnevezés használatakor ne jelentsen problémát az egyedi név használat.

Érintett mutatók a következők:

A MAHOP 2.2-2016 Felhívásban meghatározott kötelező adatszolgáltatási kötelezettség a támogatási kérelem benyújtásakor					
Sorszám	Szolgáltatandó adat megnevezése	Adat időpontja	Adat benyújtásának	Definíció	Adat
5.	A tógazdasági akvakultúra-termelés mennyisége fajonként (t)	Pályázat benyújtásakor, záró kifizetési kérelemkor, illetve fenntartási időszakban évente	Pályázat benyújtásakor, záró kifizetési kérelemkor, illetve fenntartási időszakban évente	A pályázat benyújtásakor a beruházás megkezdését megelőző három lezárt év átlaga alapján	
6.	Az intenzív akvakultúra-termelés mennyisége fajonként (t)	Pályázat benyújtásakor, záró kifizetési kérelemkor, illetve fenntartási időszakban évente	Pályázat benyújtásakor, záró kifizetési kérelemkor, illetve fenntartási időszakban évente	A pályázat benyújtásakor a beruházás megkezdését megelőző három lezárt év átlaga alapján	
7.	-ebből recirkulációs rendszerben termelt mennyiség fajonként (t)	Pályázat benyújtásakor, záró kifizetési kérelemkor, illetve fenntartási időszakban évente	Pályázat benyújtásakor, záró kifizetési kérelemkor, illetve fenntartási időszakban évente	A pályázat benyújtásakor a beruházás megkezdését megelőző három lezárt év átlaga alapján	

MAHOP 2.3 alintézkedés A fenntartható akvakultúrával foglalkozó új gazdaságok ösztönzése)

Megállapítások:

A pályázati felhívásban a 3.7.1. pontban rögzített célérték eltér az elérhető hatályos MAHOP-ban (1.2 verzió) szereplő célkitűzéstől és célértéktől és a rögzített célértékek esetében nem került megjelenítésre, hogy az adott indikátor érték mely egyedi célkitűzéshez tartozik.

A pályázat mellékletét képező 16. számú (Projekt illeszkedése Excel sablon) mellékletben (4. számú melléklet) meghatározott tartalom bekérésére nem áll rendelkezésre pályázói adatrögzítő felület, ami megnehezíti a kedvezményezett adatszolgáltatását, illetve saját adatainak nyomonkövetését, valamint nem teszi lehetővé az adatok értékelők általi lekérdezhetőségét a használt informatikai rendszerből. Továbbá a pályázat mellékletét képező 16. számú melléklet „TK benyújtáskor adatszolg” munkalapon csak a kiinduló értékek kerülnek bekérésre, a jelentési

időpontban elérni kívánt célértékek nem. A célértékek megadása segítené mind a kedvezményezett, mind az értékelőt a későbbiek folyamán a projekt előrehaladásának követésében, értékelésében. Emellett a munkalapon azon indikátorok esetében, ahol fajonkénti bontást kér a táblázat, a lehetséges fajok felsorolása hiányzik, ennek következtében a pályázók általi egyedi névhasználat (pl. „kárász” ezüstkárász helyetti használata, ami jelenthetne széles kárászt is) a későbbi digitalizálás során megnehezítheti az egységes elnevezések alkalmazását.

A programban szereplő értékek:

Egyedi célkitűzés	2 -Az akvakultúra-ágazati vállalkozások és különösen a kkv-k versenyképességének és életképességének fokozása, beleértve a biztonságot és a munkakörülmények javítását		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Nem alkalmazható
2.1 -Az akvakultúra-termelés mennyiségének változása	1.225,00000	tonna	
2.2 -Az akvakultúra-termelés értékének változása	2.170,00000	1000 EUR	
2.3 -A nettó haszon változása		1000 EUR	☐ ☐
2 -Intenzív akvakultúra-termelés mennyiségének változása	300,00000	tonna	
3 -Intenzív akvakultúra-termelés értékének változása	700,00000	1000 EUR	

A pályázati felhívásban szereplő értékek:

Indikátor neve	Alap	Mértékegység	Típusa1	Célérték	Azonosító
Az akvakultúra-termelés mennyiségének változása	ETHA 508/2014/EU	tonna	OP eredmény	2055	RI_UP2.1
Az akvakultúra-termelés értékének változása	ETHA 508/2014/EU	Euro	OP eredmény	3 251 000	RI_UP2.2
Foglalkoztatás bővítése	ETHA 508/2014/EU	FTE	OP eredmény	40	
Intenzív akvakultúra-termelés mennyiségének változása	ETHA 508/2014/EU	tonna	OP eredmény	895	RI_UP2.5
Intenzív akvakultúra-termelés értékének változása	ETHA 508/2014/EU	Euro	OP eredmény	1 838 000	

Javaslatok:

- 1 Javasoljuk a pályázati felhívásban a 3.7.1. pontban rögzített és az elérhető hatályos MAHOP (1.2 verzió) célértékek felülvizsgálatát, mielőbbi összehangolását.
- 2 Javasoljuk, hogy a felhívásban a 3.7.1. pontban rögzített célértékek esetben kerüljön megjelenítésre, hogy az adott indikátor érték mely egyedi célkitűzéshez tartozik.
- 3 Javasoljuk, hogy a pályázat mellékletét képző 16. számú (Projekt illeszkedése Excel sablon) mellékletben (4. számú melléklet) szereplő tartalom kerüljön beépítésre a pályázói benyújtó felületre. Amennyiben visszamenőlegesen ez nem tehető meg, abban az esetben a szerződéskötéshez kapcsolódóan javasolt ezen tartalom rögzítésnek lehetőségét biztosítani, mely a későbbiekben segíti a kedvezményezettet a tényleges adatok rögzítésénél, segítséget nyújt az értékeléshez is, valamint egyszerűsíti a lekérdezhetőséget az alkalmazott informatikai rendszerből. Emellett javasoljuk, hogy a kedvezményezett általi adtafeltöltési felületen az adatmezőkben korlátozott tartomány megkötés legyen beállítva a megadandó értékekre, valamint figyelmeztetés, ha a kedvezményezett nem vagy rossz értékkel töltötte ki az adott adatmezőt.
- 4 Javasoljuk, hogy a pályázat mellékletét képző 16. számú melléklet „TK benyújtáskor adatszolg” munkalapon ne csak a kiinduló értékek kerüljenek bekérésre, hanem kerüljön kiegészítésre jelentési időpontban elérni kívánt célértékekkel is.
- 5 Javasoljuk, hogy a pályázat mellékletét képző 16. számú melléklet „TK benyújtáskor adatszolg” munkalapon az indikátorok esetében, ahol a fajonkénti bontás kér a táblázat, ott kerüljenek megadásra az érintett fajok, annak érdekében, hogy a későbbi digitalizáláskor és egységes megnevezés használatakor ne jelentsen problémát az egyedi név használat.

Az érintett mutatók a következők:

A MAHOP 2.3-2016 Felhívásban meghatározott kötelező adatszolgáltatási kötelezettség a támogatási kérelem benyújtásakor					
Sorszám	Szolgáltatandó adat megnevezése	Adat időpontja	benyújtásának Definíció	Adat	
5.	A tógazdasági akvakultúra-termelés mennyisége fajonként (t)	Záró kifizetési kérelemkor, illetve fenntartási időszakban évente			
6.	Az intenzív akvakultúra-termelés mennyisége fajonként (t)	Záró kifizetési kérelemkor, illetve fenntartási időszakban évente			
7.	- ebből recirkulációs rendszerben termelt mennyiség fajonként (t)	Záró kifizetési kérelemkor, illetve fenntartási időszakban évente			

MAHOP 2.4 alintézkedés Az akvakultúrába történő környezetvédelmi célú beruházások)

Megállapítások:

A pályázati felhívásban a 3.7.1. pontban rögzített célérték eltér az elérhető hatályos MAHOP-ban (1.2 verzió) szereplő célkitűzéstől és célértéktől és a rögzített célértékek esetében nem került megjelenítésre, hogy az adott indikátor érték mely egyedi célkitűzéshez tartozik.

A pályázat mellékletét képező 16. számú (Projekt illeszkedése Excel sablon) mellékletben (5. számú melléklet) meghatározott tartalom bekérésére nem áll rendelkezésre pályázói adatrögzítő felület, ami megnehezíti a kedvezményezett adatszolgáltatását, illetve saját adatainak nyomonkövetését, valamint nem teszi lehetővé az adatok értékelők általi lekérdezhetőségét a használt informatikai rendszerből. Továbbá a pályázat mellékletét képező 16. számú melléklet „TK benyújtáskor adatszolg” munkalapon csak a kiinduló értékek kerülnek bekérésre, a jelentési időpontban elérni kívánt célértékek nem. A célértékek megadása segítené mind a kedvezményezett, mind az értékelőt a későbbiek folyamán a projekt előrehaladásának követésében, értékelésében. Emellett a munkalapon azon indikátorok esetében, ahol fajonkénti bontást kér a táblázat, a lehetséges fajok felsorolása hiányzik, ennek következtében a pályázók általi egyedi névhasználat (pl. „kárász” ezüstkárász helyetti használata, ami jelenthetne széles kárászt is) a későbbi digitalizálás során megnehezítheti az egységes elnevezések alkalmazását.

A programban szereplő értékek:

Egyedi célkitűzés	3 -A vízi környezet biológiai sokféleségének védelme és helyreállítása, valamint az akvakultúrával összefüggő ökoszisztémák javítása és az erőforrás-hatékony akvakultúra előmozdítása		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Megjegyzés
2.4 -Az ökológiai akvakultúra-termelés mennyiségének változása		tonna	Nem alkalmazható
2.5 -A víz-visszaforgatásos rendszerű termelés mennyiségének változása		tonna	Nem alkalmazható

A pályázati felhívásban szereplő érték

neve	Alap	Mérték-egység	Típusa1	Célérték
2.5 - A víz-visszaforgatásos rendszerű termelés mennyiségének változása	ETHA 508/2014/EU	tonna	OP-eredmény	3

Javaslatok:

- 1 Javasoljuk a pályázati felhívásban a 3.7.1. pontban rögzített és az elérhető hatályos MAHOP (1.2 verzió) célértékek felülvizsgálatát, mielőbbi összehangolását.
- 2 Javasoljuk, hogy a felhívásban a 3.7.1. pontban rögzített célértékek esetben kerüljön megjelenítésre, hogy az adott indikátor érték mely egyedi célkitűzéshez tartozik.
- 3 Javasoljuk, hogy a pályázat mellékletét képző 16. számú (Projekt illeszkedése Excel sablon) mellékletben (5. számú melléklet) szereplő tartalom kerüljön beépítésre a pályázói benyújtó felületre. Amennyiben visszamenőlegesen ez nem tehető meg, abban az esetben a szerződéskötéshez kapcsolódóan javasolt ezen tartalom rögzítésnek lehetőségét biztosítani, mely a későbbiekben segíti a kedvezményezettet a tényleges adatok rögzítésénél, segítséget nyújt az értékeléshez is, valamint egyszerűsíti a lekérdezhetőséget az alkalmazott informatikai rendszerből. Emellett javasoljuk, hogy a kedvezményezett általi adtafeltöltési felületen az adatmezőkben korlátozott tartomány megkötés legyen beállítva a megadandó értékekre, valamint figyelmeztetés, ha a kedvezményezett nem vagy rossz értékkel töltötte ki az adott adatmezőt.
- 4 Javasoljuk, hogy a pályázat mellékletét képző 16. számú melléklet „TK benyújtáskor adatszolg” munkalapon ne csak a kiinduló értékek kerüljenek bekérésre, hanem kerüljön kiegészítésre jelentési időpontban elérni kívánt célértékekkel is.
- 5 Javasoljuk, hogy a pályázat mellékletét képző 16. számú melléklet „TK benyújtáskor adatszolg” munkalapon azon indikátorok esetében, ahol fajonkénti bontást kér a táblázat, ott kerüljenek megadásra az érintett fajok, annak érdekében, hogy a későbbi digitalizáláskor és egységes megnevezés használatakor ne jelentsen problémát az egyedi név használat.

Érintett indikátorok a következők:

A MAHOP 2.4-2016 Felhívásban meghatározott kötelező adatszolgáltatási kötelezettség a támogatási kérelem benyújtásakor				
Sorszám	Szolgáltatandó adat megnevezése	Adat benyújtásának időpontja	Definíció	Adat
1.	A tógazdasági akvakultúra-termelés mennyisége fajonként (t)	Pályázat benyújtásakor, záró kifizetési kérelemkor, illetve fenntartási időszakban évente	A pályázat benyújtásakor a beruházás megkezdését megelőző három lezárt év átlaga alapján	

2.	Az intenzív akvakultúra-termelés mennyisége fajonként (t)	Pályázat benyújtásakor, záró kifizetési kérelemkor, illetve fenntartási időszakban évente	A pályázat benyújtásakor a beruházás megkezdését megelőző három lezárt év átlaga alapján	
3.	- ebből recirkulációs rendszerben termelt mennyiség fajonként (t)	Pályázat benyújtásakor, záró kifizetési kérelemkor, illetve fenntartási időszakban évente	A pályázat benyújtásakor a beruházás megkezdését megelőző három lezárt év átlaga alapján	

- 6 Javasoljuk, hogy az adatszolgáltatás során célterületre vonatkozóan legyen lehetőség az adatok benyújtására, az egyes célterülethez kapcsolódó elért eredmények értékelésének megkönnyítése érdekében.

A 16. számú melléklet „Illeszkedés célokhoz” munkalapon a következők szerepelnek:

Illeszkedés a MAHOP 2.4-2016 Felhívásban meghatározott célokhoz			
Sorszám	MAHOP 2.4-2016 Felhívásban meghatározott célok	Igen/nem	Indoklás (max 2000 karakter)
1. célterület: az extenzív és félintenzív akvakultúra rendszerek (tógazdasági haltermelés)			
1.	A termelési folyamat energetikai hatékonyságának javítása. Automatizálási eszközökkel pl. a villamos energia felhasználás racionalizálásának elősegítése, a fajlagos energia felhasználásának csökkentése, valamint a szükséglethez igazodó, a meglévőnél, vagy az általánosan használnál kedvezőbb (A, B) energiasztályú gépek, műszaki berendezések alkalmazása (lásd a 17. számú melléklet Tájékoztató az energiahatékonyság javítására vonatkozó feltételek teljesítéséről).		
2.	A vízhasználatra és vízminőségre gyakorolt negatív hatás jelentős csökkentése. a) Olyan gépek, eszközök beszerzése, amelyek csökkentik a víz, illetve a felhasznált vegyszerek, antibiotikumok és más gyógyszerek mennyiségét, illetve javítják a kimeneti víz minőségét. b) Olyan tápanyag ellátási technológia bevezetése (pl. korszerű trágyakijuttatási gépek, berendezések), amely után a tavak elfolyó vizének tápanyag tartalma az engedélyezett határérték alatt marad.		

	<p>c) Helyi vízvizsgáló eszközök alkalmazása a vízminőség folyamatos azonnali eredményt mutató ellenőrzése érdekében.</p> <p>d) Olyan gépek, eszközök beszerzése, amelyekkel exogén vízmérgezés esetén megoldható az elfolyó víz hatékony és gazdaságos visszaforgatása.</p>		
2. célterület: intenzív akvakultúra rendszerek			
1.	Olyan gépek, eszközök beszerzése, amelyek a zárt, recirkulációs rendszerű akvakultúrák fejlesztését szolgálják, különös tekintettel a víztakarékosságra, a vízminőségre és az energetikai hatékonyság javítására (lásd a 17. számú melléklet Tájékoztató az energiahatékonyság javítására vonatkozó feltételek teljesítéséről)		
2.	<p>A vízhasználatra és vízminőségre gyakorolt negatív hatás jelentős csökkentése.</p> <p>a) Olyan gépek, eszközök beszerzése, amelyek csökkentik a felhasznált víz, illetve a felhasznált vegyszerek, antibiotikumok és más gyógyszerek mennyiségét, illetve javítják az elfolyóvíz minőségét – pl. wetland-ekhez, multitrofikus akvakultúra-rendszerekhez közvetlenül kapcsolódó gépek, eszközök, vagy akvapóniás víztisztító egységek alkalmazása révén.</p> <p>b) Helyi vízvizsgáló eszközök alkalmazása a vízminőség folyamatos azonnali eredményt mutató ellenőrzése érdekében.</p> <p>c) Olyan gépek, eszközök beszerzése, amelyekkel exogén vízmérgezés esetén megoldható az elfolyó víz hatékony és gazdaságos visszaforgatása.</p>		

MAHOP 2.5 alintézkedés A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra fejlesztésének előmozdítása

Megállapítások:

A pályázati felhívásban rögzített eredménymutató megegyezik a programban rögzített célértékkel.

A programban szereplő értékek:

Egyedi célkitűzés	3 - A vízi környezet biológiai sokféleségének védelme és helyreállítása, valamint az akvakultúrával összefüggő ökoszisztémák javítása és az erőforrás-hatékony akvakultúra előmozdítása		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Megjegyzés
2.6 -Az önkéntes fenntarthatósági rendszerek keretében tanúsított akvakultúra-termelés mennyiségének változása		tonna	Nem alkalmazható
2.7 -Környezeti szolgáltatásokat nyújtó akvakultúra gazdaságok		szám	Nem alkalmazható
2.7. -Környezeti szolgáltatásokat nyújtó akvakultúra gazdaságok	17.524,00000	hektár	alkalmazható

A pályázati felhívásban szereplő értékek:

Indikátor neve	Alap	Mérték-egység	Típusa1	Célérték
2.7 - Környezeti szolgáltatásokat nyújtó akvakultúra gazdaságok	ETHA 508/2014/EU	hektár	OP-eredmény	17524

MAHOP 3.1.1 alintézkedés – Halgazdálkodással kapcsolatos adatgyűjtés, -kezelés és – felhasználás támogatása – a DCF projekt végrehajtásának szakmai megalapozása

Megállapítások:

A pályázati felhívásban rögzített eredménymutatók megegyeznek a programban rögzített célértékkel.

A programban szereplő értékek:

Egyedi célkitűzés	1 -A tudományos ismeretek fejlesztése és rendelkezésre bocsátása, valamint az adatok gyűjtésének és kezelésének fejlesztése		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Megjegyzés
3.B.1 -A végrehajtott adatlelvások százalékos arányának növekedése	100,00000	%	alkalmazható
4 -Az akvakultúra termeléssel kapcsolatos adatszolgáltatók száma	415,00000	szám	alkalmazható
5 -Az akvakultúrával kapcsolatos adatkérések éves száma	70,00000	szám	alkalmazható

A pályázati felhívásban szereplő értékek:

Indikátor neve	Alap	<i>Mérték</i> - <i>egység</i>	<i>Típusa</i>	Célérték	<i>Azonosító</i>
A végrehajtott adatlelvások százalékos arányának növekedése	ETHA	%	<i>OP-eredmény</i>	100	<i>RI_UP3.B1</i>
Az akvakultúra termeléssel kapcsolatos adatszolgáltatók száma	ETHA	db	<i>OP-eredmény</i>	415	<i>RI_UP4</i>
Az akvakultúrával kapcsolatos adatkérések éves száma	ETHA	db	<i>OP-eredmény</i>	70	<i>RI_UP5</i>

Javaslatok:

- 1 Javasoljuk, hogy a felhívásban a 3.7.1. pontban rögzített célértékek esetben kerüljön megjelenítésre az, hogy az adott indikátor érték mely egyedi célkitűzéshez tartozik.
- 2 Javasoljuk, hogy a projekt előrehaladási jelentésben az adott időszakra vonatkozóan a vállalt célok részteljesítéséről is szolgáltatassanak adatot, hogy a projekt előrehaladása mérhető és értékelhető legyen és ne csak a programozási időszak végén legyen információ a teljesülés állapotáról.
- 3 Ezen alintézkedés értékeléshez kapcsolódóan szükségesnek tartjuk, hogy a kedvezményezett részéről benyújtott projekt előrehaladási jelentések az értékelők részére átadásra kerüljenek.

MAHOP 3.1.2 alintézkedés Halgazdálkodással kapcsolatos adatgyűjtés, -kezelés és – felhasználás támogatása – a DCF projekt végrehajtása)

Megállapítások:

A pályázati felhívásban rögzített eredménymutatók megegyeznek a programban rögzített célértékkel.

A programban szereplő értékek:

Egyedi célkitűzés	1 -A tudományos ismeretek fejlesztése és rendelkezésre bocsátása, valamint az adatok gyűjtésének és kezelésének fejlesztése		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Megjegyzés
3.B.1 -A végrehajtott adatlelvások százalékos arányának növekedése	100,00000	%	alkalmazható
4 -Az akvakultúra termeléssel kapcsolatos adatszolgáltatók száma	415,00000	szám	alkalmazható
5 –Az akvakultúrával kapcsolatos adatkérések éves száma	70,00000	szám	alkalmazható

A pályázati felhívásban szereplő értékek:

Indikátor neve	Alap	Mérték- egység	Típusa1	Célérték	Azonosító
A végrehajtott adatlekvások százalékos arányának növekedése	ETHA	%	OP- eredmény	100	RI_UP3.B1
Az akvakultúra termeléssel kapcsolatos adatszolgáltatók száma	ETHA	db	OP- eredmény	415	RI_UP4
Az akvakultúrával kapcsolatos adatkérések éves száma	ETHA	db	OP- eredmény	70	RI_UP5

Javaslatok:

- 1 Javasoljuk, hogy a felhívásban a 3.7.1. pontban rögzített célértékek esetben kerüljön megjelenítésre az, hogy az adott indikátor érték mely egyedi célkitűzéshez tartozik.
- 2 Javasoljuk, hogy a projekt előrehaladási jelentésben az adott időszakra vonatkozóan a vállalt célok részteljesítéséről is szolgáltatassanak adatot, hogy a projekt előrehaladása mérhető és értékelhető legyen és ne csak a programozási időszak végén legyen információ a teljesülés állapotáról.
- 3 Ezen alintézkedés értékeléshez kapcsolódóan szükségesnek tartjuk, hogy a kedvezményezett részéről benyújtott projekt előrehaladási jelentések az értékelők részére átadásra kerüljenek.

MAHOP 3.2 intézkedés Az uniós ellenőrzési, vizsgálati és végrehajtási rendszer megvalósítása

Megállapítások:

A pályázati felhívásban rögzített eredménymutatók megegyeznek a programban rögzített célértékkel.

A programban szereplő értékek:

Egyedi célkitűzés	2 -Támogatás biztosítása monitoringhoz, ellenőrzéshez és a betartatáshoz, ezzel az intézményi kapacitás és a közigazgatás hatékonyságának javítása, az adminisztratív terhek növelése nélkül		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Megjegyzés

3.A.1 -A feltárt súlyos jogsértések száma		szám	Nem alkalmazható
3.A.2 -Fizikai ellenőrzésnek alávetett kirakodások		%	Nem alkalmazható
6 -Ellenőrzések éves száma halkereskedelmi pontonként	80,00000	szám	alkalmazható

A pályázati felhívásban szereplő értékek:

Indikátor neve	Alap	Mérték-egység	Típusa	Célérték
Ellenőrzött halkereskedelmi pontok száma, évente	ETHA 508/2014/EU	db	OP eredmény	80

Javaslatok:

1. Javasoljuk, hogy a felhívásban a 3.7.1. pontban rögzített célértékek esetben kerüljön megjelenítésre az, hogy az adott indikátor érték mely egyedi célkitűzéshez tartozik.
2. Javasoljuk, hogy a projekt előrehaladási jelentésben az adott időszakra vonatkozóan a vállalt célok részteljesítéséről is szolgáltatassanak adatot, hogy a projekt előrehaladása mérhető és értékelhető legyen és ne csak a programozási időszak végén legyen információ a teljesülés állapotáról.
3. Ezen alintézkedés értékeléshez kapcsolódóan szükségesnek tartjuk, hogy a kedvezményezett részéről benyújtott projekt előrehaladási jelentések az értékelők részére átadásra kerüljenek.

MAHOP 5.3.1 alintézkedés A halászati termékekre és akvakultúra termékekre irányuló piaci értékesítési intézkedések támogatása

Megállapítások:

A pályázati felhívásban rögzített eredménymutatók megegyeznek a programban rögzített célértékkel, de a rögzített célértékek esetében nem került megjelenítésre, hogy az adott indikátor érték mely egyedi célkitűzéshez tartozik. A pályázati felhívás nem zárja ki annak a lehetőségét, hogy egy pályázatban mind a három önálló támogatható tevékenység szerepeljen, így az értékelés során nehézséget okozhat az egyes pályázatokhoz kapcsolódó hatások pontos

meghatározása és önálló támogatható tevékenységre való bontása. A pályázat mellékletét képző 9. számú (Projekt illeszkedése Excel sablon) mellékletben (6. számú melléklet) meghatározott tartalom bekérésére nem áll rendelkezésre pályázói adatrögzítő felület, ami megnehezíti a kedvezményezett adatszolgáltatását, illetve saját adatainak nyomonkövetését, valamint nem teszi lehetővé az adatok értékelők általi lekérdezhetőségét a használt informatikai rendszerből. Továbbá a pályázat mellékletét képző 9. számú melléklet „TK benyújtáskor adatszolg” munkalapon csak a kiinduló értékek kerülnek bekérésre, a jelentési időpontban elérni kívánt célértékek nem. A célértékek megadása segítené mind a kedvezményezett, mind az értékelőt a későbbiek folyamán a projekt előrehaladásának követésében, értékelésében.

A programban szereplő értékek:

Egyedi célkitűzés	1 - A halászati és az akvakultúra-termékek piacának jobb szervezése		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Megjegyzés
8 – Halfogyasztás növelése	1,00000	kg/fő	alkalmazható
7 –Termelőiszervezetek száma	2,00000	szám	alkalmazható

Egyedi célkitűzés	2 -A feldolgozó-és a piaci értékesítési ágazatba való beruházás ösztönzése		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Megjegyzés
5.1.a -Az első eladások értékének változása a termelői szervezetek esetében	780,00000	1000 EUR	alkalmazható
5.1.b -Az első eladások mennyiségének változása a termelői szervezetek esetében	320,00000	tonna	alkalmazható
5.1.c -Az első eladások értékének változása a nem termelői szervezetek esetében	4.500,00000	1000 EUR	alkalmazható
5.1.d -Az első eladások mennyiségének változása a nem termelői szervezetek esetében	2.100,00000	tonna	alkalmazható

A pályázati felhívásban szereplő értékek:

Indikátor neve	Alap	Mértékegység	Típusa	Célérték
5.1.a - Az első eladások értékének változása a termelői szervezetek esetében	ETHA	EUR	OP-eredmény	780 000
5.1.b - Az első eladások mennyiségének változása a termelői szervezetek esetében	ETHA	tonna	OP-eredmény	320

5.1.c - Az első eladások értékének változása a nem termelői szervezetek esetében	ETHA	EUR	OP-eredmény	4 500 000
5.1.d - Az első eladások mennyiségének változása a nem termelői szervezetek esetében	ETHA	tonna	OP-eredmény	2 100
8 - Halfogyasztás növelése	ETHA	kg/fő	OP-eredmény	1
7 – Termelői szervezetek száma	ETHA	db	OP-eredmény	2

Javaslatok:

- 1 Javasoljuk, hogy a felhívásban a 3.7.1. pontban rögzített célértékek esetben kerüljön megjelenítésre az, hogy az adott indikátor érték mely egyedi célkitűzéshez tartozik.
- 2 Javasoljuk az önálló tevékenységekhez kapcsolódó adatok elkülönített szolgáltatását, illetve gyűjtését, abban az esetben ha az alintézkedés keretében egy pályázatban több önállóan támogatható tevékenység is szerepel, a későbbi megfelelő értékelhetőség érdekében.
- 3 Javasoljuk, hogy a pályázat mellékletét képző 9. számú mellékletben (*Projekt illeszkedése Excel sablon*) meghatározott (6. számú melléklet) tartalom kerüljön beépítésre a pályázói benyújtó felületre. Amennyiben visszamenőlegesen ez nem tehető meg, abban az esetben a szerződéskötéshez kapcsolódóan javasolt ezen tartalom rögzítésnek lehetőségét biztosítani, mely a későbbiekben segíti a kedvezményezettet a tényleges adatok rögzítésénél, segítséget nyújt az értékeléshez is, valamint egyszerűsíti a lekérdezhetőséget az alkalmazott informatikai rendszerből. Emellett javasoljuk, hogy a kedvezményezett általi adtafeltöltési felületen az adatmezőkben korlátozott tartomány megkötés legyen beállítva a megadandó értékekre, valamint figyelmeztetés, ha a kedvezményezett nem vagy rossz értékkel töltötte ki az adott adatmezőt.
- 4 Javasoljuk, hogy a pályázat mellékletét képző 9. számú melléklet „TK benyújtáskor adatszolg” munkalapon ne csak a kiinduló értékek kerüljenek bekérésre, hanem kerüljön kiegészítésre jelentési időpontban elérni kívánt célértékekkel is.

MAHOP 5.3.2 alintézkedés Kommunikációs és promóciós kampány a halfogyasztás népszerűsítésre (Kapj rá!)

Megállapítások

Az alintézkedés végrehajtásához hozzárendelt indikátor az éves halfogyasztás mennyiségének növekedése. A felhívásban és a programban meghatározott változás mennyisége (1 kg) megegyezik. Az indikátor értékének és a változás számításának metodikája tisztázott, mely megegyezik a program tervezésekor alkalmazott metodikával. Ezen metodika biztosítja az egyes

adatok összevethetőségét és a változások számítását. A változások hatásainak elemzéséhez szükséges a támogatás keretében a kedvezményezett részéről benyújtott projekt előrehaladási jelentés, annak érdekében, hogy a változás mértéke elemezhetővé váljon. A pályázati felhívásban a 3.7.1. pontban rögzített célértékek esetében nem került megjelenítésre, hogy az adott indikátor érték mely egyedi célkitűzéshez tartozik.

Javaslatok:

1. Javasoljuk, hogy a felhívásban a 3.7.1. pontban rögzített célértékek esetben kerüljön megjelenítésre, hogy az adott indikátor érték mely egyedi célkitűzéshez tartozik.
2. Ezen alintézkedés értékeléshez kapcsolódóan szükségesnek tartjuk, hogy a kedvezményezett részéről benyújtott projekt előrehaladási jelentések az értékelők részére átadásra kerüljenek.

MAHOP 5.3.3 alintézkedés A halászlé és akvakultúra termékek feldolgozására irányuló beruházások támogatása) esetében

Megállapítások:

A pályázati felhívásban a 3.7.1. pontban rögzített célérték eltér az elérhető hatályos MAHOP-ban (1.2 verzió) szereplő célkitűzéstől és célértéktől és a rögzített célértékek esetében nem került megjelenítésre, hogy az adott indikátor érték mely egyedi célkitűzéshez tartozik.

A pályázat mellékletét képező 15. számú (Projekt illeszkedése Excel sablon) mellékletben (7. számú melléklet) meghatározott tartalom bekérésére nem áll rendelkezésre pályázói adatrögzítő felület, ami megnehezíti a kedvezményezett adatszolgáltatását, illetve saját adatainak nyomonkövetését, valamint nem teszi lehetővé az adatok értékelők általi lekérdezhetőségét a használt informatikai rendszerből. Továbbá a pályázat mellékletét képező 15. számú melléklet „TK benyújtáskor adatszolg” munkalapon csak a kiinduló értékek kerülnek bekérésre, a jelentési időpontban elérni kívánt célértékek nem. A célértékek megadása segítené mind a kedvezményezett, mind az értékelőt a későbbiek folyamán a projekt előrehaladásának követésében, értékelésében.

A programban szereplő értékek:

Egyedi célkitűzés	2 -A feldolgozó-és a piaci értékesítési ágazatba való beruházás ösztönzése		
Eredménymutató	2023-ra vonatkozó célérték	Mértékegység	Nem alkalmazható
9 -Belföldi származású feldolgozott haltermékek mennyisége	1.600,00000	tonna	

A pályázati felhívásban szereplő értékek:

Indikátor neve	Alap	Mérték-egység	Típusa1	Célérték	Azonosító
9 - Belföldi származású feldolgozott haltermékek mennyisége	ETHA 508/2014/EU	tonna	OP- eredmény	1 210	

Javaslatok:

1. Javasoljuk a pályázati felhívásban a 3.7.1. pontban rögzített és az elérhető hatályos MAHOP (1.2 verzió) célértékek felülvizsgálatát, mielőbbi összehangolását.
2. Javasoljuk, hogy a felhívásban a 3.7.1. pontban rögzített célértékek esetben kerüljön megjelenítésre, hogy az adott indikátor érték mely egyedi célkitűzéshez tartozik.
3. Javasoljuk, hogy a pályázat mellékletét képző 15. számú melléklet „TK benyújtáskor adatszolg” munkalapon ne csak a kiinduló értékek kerüljenek bekérésre, hanem a jelentési időpontban elérni kívánt célérték is.
4. Javasoljuk, hogy a pályázat mellékletét képző 15. számú mellékletben (Projekt illeszkedése Excel sablon) meghatározott (7. számú melléklet) tartalom kerüljön beépítésre a pályázói benyújtó felületre. Amennyiben visszamenőlegesen ez nem tehető meg, abban az esetben a szerződéskötéshez kapcsolódóan javasolt FAIR, mely a későbbiekben segíti a kedvezményezettet a tényleges adatok rögzítésénél, segítséget nyújt az értékeléshez is, valamint egyszerűsíti a lekérdezhetőséget az alkalmazott informatikai rendszerből. Emellett javasoljuk, hogy a kedvezményezett általi adatfeltöltési felületen az adatmezőkben korlátozott tartomány megkötés legyen beállítva a megadandó értékekre, valamint figyelmeztetés, ha a kedvezményezett nem vagy rossz értékkel töltötte ki az adott adatmezőt.
5. Javasoljuk a 15. sz. (7. számú melléklet) melléklet „TK benyújtáskor adatszolg” munkalap kiegészítést két logikai indikátorral, mely szerint a pályázat a 3.4.1.1 műszaki és szakmai elvárások alapján „Új halfeldolgozó létesítmény létrehozására”, vagy „Működő halfeldolgozó korszerűsítésre” irányul. Az egyik logikai indikátor választása automatikusan kizárná a másik kiválasztását.

A programban szereplő szolgáltatandó adatok:

A MAHOP 5.3.3-2016 Felhívásban meghatározott kötelező adatszolgáltatási kötelezettség a támogatási kérelem benyújtásakor				
Sorszám	Szolgáltatandó adat megnevezése	Adat benyújtásának időpontja	Definíció	Adat
15.	Új halfeldolgozó létesítmények létrehozására irányuló beruházás	Pályázat benyújtásakor	A projekt műszaki és szakmai tartalma	
16.	Működő halfeldolgozó létesítmények korszerűsítése, bővítése és felújítása	Pályázat benyújtásakor	A projekt műszaki és szakmai tartalma	

6 Javasljuk a 15. sz. (7. számú melléklet) melléklet „TK benyújtásakor adatszolg” munkalapon azon indikátorok esetében, ahol fajonkénti bontást kér a táblázat, ott kerüljenek megadásra az érintett fajok, annak érdekében, hogy a későbbi digitalizáláskor és egységes megnevezés használatakor ne jelentsen problémát az egyedi név használat. Érintett indikátorok a következők:

A MAHOP 5.3.3-2016 Felhívásban meghatározott kötelező adatszolgáltatási kötelezettség a támogatási kérelem benyújtásakor				
Sorszám	Szolgáltatandó adat megnevezése	Adat benyújtásának időpontja	Definíció	Adat
4.	Az értékesítés árbevétele (Ft)	Pályázat benyújtásakor, Záró fizetési kérelemkor, illetve fenntartási időszakban évente	Az értékesítés árbevétele Kettős könyvitel esetén az értékesítés nettó árbevétele, más esetekben az adóalapba beszámító bevétel. Adatok: halfajonként, friss/hűtött termékenként	

A MAHOP 5.3.3-2016 Felhívásban meghatározott kötelező adatszolgáltatási kötelezettség a támogatási kérelem benyújtásakor

Sorszám	Szolgáltatandó adat megnevezése	Adat benyújtásának időpontja	Definíció	Adat
5.	Az értékesítés mennyisége (t)	Pályázat benyújtásakor, Záró kifizetési kérelemkor, illetve fenntartási időszakban évente	<i>Az értékesítés mennyisége:</i> kettős könyvvitel esetén az értékesítés nettó árbevétele, egyéb esetben az adóalapba beszámító bevétel mennyiségben kifejezve. Adatok: halfajonként, friss/hűtött termékenként	
6.	Belföldi származású feldolgozott haltermék mennyisége (t)	Pályázat benyújtásakor, Záró kifizetési kérelemkor, illetve fenntartási időszakban évente	Belföldi eredetű halászati alapanyagból készített haltermék Adatok: halfajonként, friss/hűtött termékenként	

- 7 Javasoljuk a 15. sz. (7. számú melléklet) melléklet „TK benyújtásakor adatszolg” munkalapon szereplő 12. sorszámú indikátor esetében a „Bevezetett új termékek száma” egyértelműsítését a következők szerint: az a termék minősül újnak, amely az ügyfél által a támogatás igénybevétele előtt előállítottaktól eltérő saját vámtarifaszámmal rendelkezik.
- 8 Javasoljuk a 15. sz. (7. számú melléklet) melléklet „TK benyújtásakor adatszolg” munkalapon szereplő 14. sorszámú indikátor esetében a „Bevezetett új technológiák száma” egyértelműsítését a következők szerint: Az a technológia minősül újnak, amit – a mérettől és a kapacitástól függetlenül – az ügyfél által a támogatás igénybevétele előtt nem alkalmazott.

14. Merültek-e fel a támogatások jogosulatlan felhasználásával, illetve kettős finanszírozással kapcsolatos problémák?

Nincs információnk a támogatások jogosulatlan felhasználásáról, illetve kettős finanszírozással kapcsolatos problémák felmerüléséről.

15. Hogyan segíti elő az intézményrendszer a MAHOP és a Partnerségi Megállapodás horizontális célkitűzéseinek teljesítését?

A kialakított intézményrendszer és eljárásrendek messzemenően figyelembe veszik az esélyegyenlőség elvét, a hátrányos megkülönböztetés tilalmát és a hozzáférhetőség biztosítását. A fenntarthatósági (környezetvédelmi, energiahatékonysági, vízminőség-védelmi, klímaváltozással és katasztrófákkal szembeni ellenálló-képességre vonatkozó) elvek az intézményrendszer szintjén nem jelennek meg, azok betartását az egyes intézkedések szintjén biztosítja az operatív program.

Energiahatékony beruházások növelése, a vízhasználatra és vízminőségre gyakorolt negatív hatás csökkentését eredményező beruházások támogatása

Az értékelési feladat indokltsága:

A 2014-2020-as tervezési időszakban az ETHA forrásból finanszírozott támogatások felhasználása felé az egyik legfőbb elvárás a Bizottság részéről, hogy a beruházás valamilyen innovatív elemet tartalmazva valósuljon meg. Röviden úgy is mondhatjuk, hogy a tervezési időszakban az innováció a kulcsszó a támogatások tekintetében. Jelen értékelési fókuszterület egyértelműen ilyen beruházásokhoz kapcsolódik, melyek célja az energiahatékony és víztakarékos haltermelés. Emiatt az 1. fókuszterület szoros összefüggésben van a 4. fókuszterülettel, mivel mindkettő az innovatív fejlesztéseket értékeli, de míg a 4. fókuszterület értékelése általánosságban vizsgálja az innovatív komponensek meglétét és hozzájárulását az általános és programspecifikus KFI-célokhöz, az 1. fókuszterület esetében az innováció csupán a környezetbarát gazdálkodás elérését szolgáló eszköz, és az értékelés az energiahatékonyra és az erőforrás-takarékosságra koncentrál.

Tervezett értékelési módszerek:

1. a támogatási intézményrendszeri adatok értékelése
2. célzott vizsgálatok a támogatottak körében
3. esettanulmány készítése – egy best practice bemutatása
4. monitoring adatelemzés

Kapcsolódó intézkedések:

- *2.1 intézkedés:* Az akvakultúra terén történő innováció ösztönzése
- *2.2. intézkedés:* Az akvakultúrába történő termelési célú beruházások támogatása
- *2.3 intézkedés:* A fenntartható akvakultúrával foglalkozó új gazdálkodók ösztönzése
- *2.4. intézkedés:* Az akvakultúrába történő környezetvédelmi célú beruházások
- *5.3.3 intézkedés:* A halászati és akvakultúra-termékek feldolgozására irányuló beruházások támogatása

Unió elvárás a környezeti szempontból fenntartható, erőforrás-hatékony, innovatív, környezetkímélő akvakultúra támogatása, valamint a halászati és akvakultúra-termékek feldolgozására irányuló környezetkímélő beruházások támogatása. Ezzel összhangban a MAHOP támogatja az innovatív módszereket és az olyan technológiákat, melyek a fenti célok megvalósítására irányulnak.

Míg a MAHOP közvetlenül az akvakultúrához kapcsolódó beruházások támogatására irányul, a GINOP és a VP kapcsolódó támogatási jogcímeiből lehetőség van a haltermeléshez közvetten

kapcsolódó tevékenységek energiahatékony és környezetkímélő fejlesztésére. A MAHOP ágazatilag kapcsolódik a GINOP-hoz a K+F+I szektorban, továbbá olyan célkitűzések kapcsán, mint a fosszilis energiahordozók kiváltása, az alternatív energiaforrások elterjesztése és ezeken keresztül a hatékonyabb energiatakarékos haltermelési és halfeldolgozási rendszerek előmozdítása.

A GINOP esetében a fókuszterülethez kapcsolódó beavatkozási terület az *„alacsony széndioxid-kibocsátású gazdaságszerkezetre való áttérés támogatása, valamint a környezet megőrzése és védelme, és az erőforrás-hatékonyság növelésének elősegítése.”*

A VP esetén ilyenek a *„környezetbarát technológiák alkalmazásának növelése, a környezettudatos gazdálkodás fejlesztése; az élelmiszerfeldolgozásban használt inputok hatékonyságát célzó beruházások és az élelmezésbiztonság fejlesztése; a mezőgazdasági termelés energiafelhasználási hatékonyságának javítása”* elnevezésű fókuszterületek.

1. Milyen mértékben teljesültek a MAHOP 2.1, 2.2., 2.3; 2.4. és 5.3.3. intézkedéseiben megfogalmazott, adott értékelési fókuszterülethez kapcsolódó célkitűzések, és ez mennyire tulajdonítható a MAHOP keretében biztosított támogatásoknak?

A MAHOP késedelmes elfogadása miatt a pályázati felhívások is késve jelentek meg, ennek következtében még nem állnak rendelkezésre a konkrétan a MAHOP-nak köszönhető fejlesztési eredmények, azonban az akvakultúra fejlesztési stratégia folyamatosságából következően most is jelentkeznek még az előző támogatási ciklus beruházásainak, illetve fejlesztéseinek eredményei. A monitoring mutatók teljesülése a 2016. évi statisztikai adatok alapján értékelhető. Így az intenzív üzemi telepek száma a 2013. évi 14-ről 2016-ra 17-re nőtt (ami megegyezik a NAS-ban a 2018-ra előirányzott célértékkel). A NAS-sal ellentétben a MAHOP indikátorai nem az intenzív haltermelési létesítmények számára, hanem a termelésük növekedésére vonatkoznak. Az intenzív üzemi étkezési haltermelés a 2013. évi 2097 tonnához képest 2016-ig 3233 tonnára nőtt, azaz a növekedés 1136 tonna, ami a 2023-ig tervezett 795 tonnás növekményt jelentősen meghaladja. Ugyanakkor a monitoring mutatók eddigi teljesülése sem a MAHOP intézkedéseinek tulajdonítható, inkább a HOP utóhatásainak, valamint az egyéb kormányzati és ágazati intézkedéseknek.

2. Hogyan aránylanak a fenti intézkedések energiahatékony, víztakarékos és a vízminőség javítására irányuló komponenset tartalmazó projektjeinek száma az ilyet nem tartalmazó projektek számához?

Tekintettel arra, hogy a program végrehajtása 2017-ben kezdődött meg (a program Európai Bizottság általi elfogadása: 2015. december 7.), a benyújtott támogatási kérelmek esetében pedig a támogatói okirat még nem került kiadásra, a kérdés támogatott projektek hiányában egyelőre nem értékelhető.

3. Milyen arányú a forráslekötés és kifizetés a fenti intézkedések fókuszterülethez tartozó komponenset tartalmazó projektjeiben?

Tekintettel arra, hogy a program végrehajtása 2017-ben kezdődött meg (a program Európai Bizottság általi elfogadása: 2015. december 7.), a benyújtott támogatási kérelmek esetében pedig a támogatói okirat még nem került kiadásra, a kérdés támogatott projektek hiányában egyelőre nem értékelhető.

4. Hogyan aránylik ez a fókuszterülethez nem tartozó komponenset tartalmazó projektek forráslekötéséhez és kifizetéséhez?

Tekintettel arra, hogy a program végrehajtása 2017-ben kezdődött meg (a program Európai Bizottság általi elfogadása: 2015. december 7.), a benyújtott támogatási kérelmek esetében pedig a támogatói okirat még nem került kiadásra, a kérdés támogatott projektek hiányában egyelőre nem értékelhető.

5. Mennyi a fókuszterülethez tartozó új haltermelő kapacitás létesítésére szolgáló beruházás (projektszám és támogatási összeg)?

Tekintettel arra, hogy a program végrehajtása 2017-ben kezdődött meg (a program Európai Bizottság általi elfogadása: 2015. december 7.), a benyújtott támogatási kérelmek esetében pedig a támogatói okirat még nem került kiadásra, a kérdés támogatott projektek hiányában egyelőre nem értékelhető.

6. Mennyi a meglévő haltermelő kapacitás fókuszterülethez tartozó célból történő felújítását szolgáló beruházás (projektszám és támogatási összeg)?

Tekintettel arra, hogy a program végrehajtása 2017-ben kezdődött meg (a program Európai Bizottság általi elfogadása: 2015. december 7.), a benyújtott támogatási kérelmek esetében pedig

a támogatói okirat még nem került kiadásra, a kérdés támogatott projektek hiányában egyelőre nem értékelhető.

7. Milyen mértékű az első kérdésben írt komponenst tartalmazó projektek hozzájárulása a releváns intézkedésekhez kapcsolódó indikátorok változásához?

Tekintettel arra, hogy a program végrehajtása 2017-ben kezdődött meg (a program Európai Bizottság általi elfogadása: 2015. december 7.), a benyújtott támogatási kérelmek esetében pedig a támogatói okirat még nem került kiadásra, a kérdés támogatott projektek hiányában egyelőre nem értékelhető.

8. A fókuszterülethez kapcsolódó komponenst tartalmazó projektek milyen mértékben járultak hozzá az akvakultúrák termelés növekedéséhez?

Tekintettel arra, hogy a program végrehajtása 2017-ben kezdődött meg (a program Európai Bizottság általi elfogadása: 2015. december 7.), a benyújtott támogatási kérelmek esetében pedig a támogatói okirat még nem került kiadásra, a kérdés támogatott projektek hiányában egyelőre nem értékelhető.

9. Mennyire van összhangban az eredményindikátorok teljesülése a Nemzeti Akvakultúra Stratégia (a továbbiakban: NAS) félidős és célidőszaki monitoring mutatóival és stratégiai mutatószámaival? Szükség van-e a stratégia felülvizsgálatára?

A MAHOP intenzív üzemi étkezési haltermelés növekedésére vonatkozó eredményindikátora már most meghaladja a 2023. évi célértéket, és a NAS szerinti, intenzív haltermelő üzemek számára vonatkozó mutató is az időarányosnál nagyobb mértékű növekedést mutat. Ez a stratégiaalkotás szintjén azt mutatja, hogy az intenzív termelés növekedése alul volt tervezve, az egyes intenzív üzemek termelése a vártnál erőteljesebben növekedett. Ez még nem tulajdonítható a MAHOP-nak, tehát csak a HOP utóhatásaival, valamint a támogatásoktól független kormányzati intézkedésekkel és a piaci-gazdasági körülményekkel magyarázható. Ugyanakkor, mivel a stratégia- és programalkotás során a reálisnak tekintett növekmény prognosztizálása az aktuális trendek és a HOP eredményei alapján történt, feltételezhető, hogy a vártnál nagyobb növekmény nem a HOP utolsó szakaszában nyújtott támogatások korábbi erőteljesebb hatásainak tulajdonítható, inkább annak, hogy az intenzív haltermelő üzemek meglévő tartalékkapacitásai lehetővé tették a termelés növelését az aktuális piaci helyzetnek megfelelően.

10. *Megfelelően elősegítik-e az alkalmazott eljárások és intézkedések a MAHOP 2.1, 2.2, 2.3. 2.4. és 5.3.3. intézkedéseiben megfogalmazott fókuszterülethez kapcsolódó célkitűzések elérését?*

A MAHOP késedelmes elfogadása miatt a pályázati felhívások is késve jelentek meg, ennek következtében még nem állnak rendelkezésre a konkrétan a MAHOP-nak köszönhető fejlesztési eredmények, azonban az akvakultúra fejlesztési stratégia folyamatosságából következően most is jelentkeznek még az előző támogatási ciklus beruházásainak, illetve fejlesztéseinek eredményei.

11. *Vannak-e a fókuszterülethez kapcsolódó komponens tartalmú intézkedések végrehajtását és hatékonyságát negatívan befolyásoló tényezők?*

A bonyolult pályázati rendszer és a lassú döntéshozatali mechanizmus, de hátrányos a felhívások késői megjelenése miatt kialakult rövid teljesítési határidő is, amely miatt sok pályázó kétségesnek tartja a beruházás megvalósíthatóságát, ezért inkább meg kívánja várni a következő benyújtási lehetőséget.

12. *Hogyan segíti elő a támogatások elosztására kialakított rendszer a MAHOP energiahatékonysággal és környezetkímélő vízhasználattal kapcsolatos céljainak elérését?*

A fenntarthatósági, környezetvédelmi szempontok teljesülését a támogatási kérelmek elbírálása, valamint később a beszámolás során is messzemenően vizsgálja a MAHOP IH. A kapcsolódó pályázati felhívások (MAHOP-2.1-2016: Az akvakultúra terén történő innováció ösztönzése; MAHOP-2.3-2016: A fenntartható akvakultúrával foglalkozó új gazdálkodók ösztönzése; MAHOP-2.4-2016: Az akvakultúrába történő környezetvédelmi célú beruházások) kiemelten támogatják az innovatív, erőforrás-kímélő és fenntartható módszerek alkalmazását, de a MAHOP-2.2-2016: Az akvakultúrába történő termelési célú beruházások támogatása és a MAHOP-5.3.3-2016: A halászati és akvakultúra-termékek feldolgozására irányuló beruházások támogatása.

13. *Milyen lehetőségek vannak a forrásabszorpció javítására?*

Szükséges a pályázatok értékelési rendjének a jogszabályi kereteken belül történő egyszerűsítése, valamint a forrásvesztés elkerülése érdekében szükségessé válhat a források átcsoportosítása a pályázók észrevételeinek és a jelentkező támogatási igényeknek a figyelembevételével. A programnak rugalmasan idomulni kell a tényleges igényekhez - elkerülendő, hogy egyébként műszakilag és gazdaságossági szempontok alapján kiváló pályázatok forráshiány miatt elutasításra kerüljenek.

14. *Szükség van-e a keretösszegek átcsoportosítására, és ha igen, miért?*

A MAHOP-2.4-2016: Az akvakultúrába történő környezetvédelmi célú beruházások felhívásra a 2017. évben nem került benyújtásra pályázat, a MAHOP-2.2-2016: Az akvakultúrába történő termelési célú beruházások támogatása felhívás keretében igényelt támogatási összeg pedig 35%-ban feddi le a rendelkezésre álló keretet. A MAHOP-5.3.3-2016: A halászati és akvakultúra-termékek feldolgozására irányuló beruházások támogatása felhívásnál 95%-os az igénylés mértéke, a többi intézkedésnél 100% feletti. Ugyanakkor a forrásátcsoportosítás szükségessége egyelőre még kérdéses, mert ismereteink szerint a MAHOP-2.4-2016 felhívás esetében sem az érdektelenségnek tudható be a pályázatok hiánya, inkább annak, hogy a rövid teljesítési határidő miatt sok pályázó kétségesnek tartja a beruházás megvalósíthatóságát, ezért inkább meg kívánja várni a következő benyújtási lehetőséget.

A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra, valamint a környezet állapotának és a természetes élőhelyek javításának a támogatása.

Az értékelési feladat indoklása:

Az 1303/2013/EU rendelet 8. cikkével összhangban a MAHOP is figyelembe veszi a fenntartható fejlődés elvét, valamint a környezet minőségének megóvása, védelme és állapotának javítása céljait. MAHOP egyedi célkitűzés a természetes vizek (nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek) rehabilitációja, valamint a magas szintű környezetvédelmet biztosító akvakultúra előmozdítása.

Az értékelés kapcsolódása más OP-k tevékenységéhez:

A KEHOP által lefedett valamennyi fejlesztési terület és beavatkozási irány aspektusai (pl. fenntartható környezet biztosítása) a MAHOP előkészítése során is figyelembe vételre kerültek. A KEHOP segítségével a felszíni vizek tekintetében az édesvizek lehetőség szerinti természetes visszatartását biztosító új vízi létesítmények épülnek (sík- és dombvidéki tározóépítés), illetve a meglévő vizek és vízi létesítmények rekonstrukciója révén javul azok állapota. Fenti KEHOP intézkedések a vízgazdálkodás fejlesztése mellett a MAHOP tárgyi értékelési fókuszterületéhez kapcsolódó szinergiákat is erősíti, mivel extenzív, környezetkímélő termelő tőegységeket létesíthetnek, valamint természetes vízi élőhelyeket fejleszthetnek. A KEHOP-ban a vizek okozta kártételekkel szembeni ellenálló-képesség javítása érdekében a természetes árvízvédelmi megközelítést célzó kiegészítő intézkedések (pl.: mellékágak és hullámtéri holtmedrek élőhelyeinek vízpótlása) végrehajtását szintén a MAHOP természetes vizek rehabilitációjára irányuló egyedi célkitűzéseit erősíti. Mindkét OP élőhelyvédelmet és -helyreállítást célzó intézkedései a biológiai sokféleség megőrzését, az ökoszisztéma-szolgáltatások fejlesztését célozzák, erre jó példa a KEHOP-ban a természetvédelmi kezelők által végrehajtott egyszeri, nem fenntartási jellegű zöld infrastruktúra fejlesztések, amelyek célja a jó természetvédelmi helyzet eléréséhez, fenntartásához szükséges feltételek megteremtése, illetve a MAHOP-ban a halgazdálkodásra jogosultak természetvédelmi célokhoz illeszkedő gazdálkodásának támogatása, védett és Natura 2000 területeken üzemelő halgazdálkodási hasznosítású természetvédelmi fejlesztései (vízi és vizes élőhelyek rekonstrukciója). A két intézkedés hatására a hazai NATURA 2000 hálózat ökológiai koherenciája javul.

VP agrárkörnyezet-gazdálkodási támogatás olyan önkéntes alapon működő kifizetési rendszer, amelyben a programban résztvevők az agrár-környezetgazdálkodási célok elérésének érdekében a gazdálkodásuk során többlet tevékenységek elvégzését vállalják. A támogatás feltétele a vállalt tevékenységek és kötelezettségek betartása a program ideje alatt. MAHOP kapcsolódás: Olyan

extenzív akvakultúra-formák támogatása, amelyek magukban foglalják a környezet és a biológiai sokféleség megőrzését és javítását, valamint a tájképnek és az akvakultúra-övezetek hagyományos tulajdonságainak a megóvását.

Tervezett értékelési módszerek:

1. A támogatási intézményrendszeri adatok értékelése.
2. Célzott vizsgálatok a támogatottak körében.
3. Monitoring adatelemzés.

Kapcsolódó intézkedések:

- *1.2. intézkedés:* Nyilvántartott halgazdálkodási vízterületek rehabilitációja, beleértve az ivási helyek fejlesztését és a vándorló halfajok vándorlási útvonalainak biztosítását.
- *2.4. intézkedés:* Az akvakultúrába történő környezetvédelmi célú beruházások.
- *2.5. intézkedés:* A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra fejlesztésének előmozdítása.

A Kormány a Partnerségi Megállapodásban célul tűzte ki a környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítását, illetve a halászati, halgazdálkodási ágazat helyzetének javítását, a természetes állományok visszaállítását, a természetes élőhelyek rehabilitációját és az integrált ártérkezelés kialakítását.

A környezetvédelem és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása érdekében az alábbi tevékenységek megvalósítására igényelhető részleges kompenzációs támogatás az akvakultúra termelők részére: hagyományos technikákon alapuló extenzív tógazdasági haltermelés, többek között a természet és a biológiai sokféleség megőrzésének és javításának, valamint a tájképi elemek megóvásáért nyújtott szolgáltatásának támogatása.

A termelési folyamat energetikai hatékonyságának javítása, valamint a vízhasználatra és vízminőségre gyakorolt negatív hatás jelentős csökkentése.

A vízi és vizes élőhelyek fokozott megőrzése és fejlesztése, élő-, táplálkozó- és költőhely biztosítása, a környezeti terhelés csökkentése, az édesvízkincs megőrzése, természeti erőforrást megújító extenzív tógazdálkodási technológia alkalmazásával. Ezen túlmenően a halastavi ökoszisztémához kötődő, természetvédelmi szempontból jelentős madárfajok élőhelyének kiemelt védelme.

A környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra fejlesztésének előmozdítása.

1. *Milyen mértékben teljesültek a MAHOP 1.2., 2.4. és 2.5. intézkedéseiben megfogalmazott, adott értékelési fókuszterülethez kapcsolódó célkitűzések, és ez mennyire tulajdonítható a MAHOP keretében biztosított támogatásoknak?*

A MAHOP késedelmes elfogadása miatt a pályázati felhívások is késve jelentek meg, ennek következtében még nem állnak rendelkezésre a konkrétan a MAHOP-nak köszönhető fejlesztési eredmények, azonban az akvakultúra fejlesztési stratégia folyamatosságából következően most is jelentkeznek még az előző támogatási ciklus beruházásainak, illetve fejlesztéseinek eredményei. A monitoring mutatók teljesülése a 2016. évi statisztikai adatok alapján értékelhető. Így az intenzív üzemi telepek száma a 2013. évi 14-ről 2016-ra 17-re nőtt (ami megegyezik a NAS-ban a 2018-ra előírányzott célértékkel). A NAS-sal ellentétben a MAHOP indikátorai nem az intenzív haltermelési létesítmények számára, hanem a termelésük növekedésére vonatkoznak. Az intenzív üzemi étkezési haltermelés a 2013. évi 2097 tonnához képest 2016-ig 3233 tonnára nőtt, azaz a növekedés 1136 tonna, ami a 2023-ig tervezett 795 tonnás növekményt jelentősen meghaladja. A környezeti szolgáltatásokat nyújtó (a MAHOP Vizesélőhely- és vízimadár-védelmi célprogramjában részt vevő) tógazdaságok területére vonatkozó indikátor teljesülése egyelőre nem értékelhető, mivel a MAHOP 2.5 intézkedésében egyelőre nem került sor támogatási döntésre és kifizetésre. Szintén nem értékelhető a MAHOP 1.2. intézkedése keretében rehabilitált területekre vonatkozó indikátor teljesülése, mivel ennek az intézkedésnek a keretében 2017-ben nem történt kifizetés. Ugyanakkor a monitoring mutatók eddigi teljesülése sem a MAHOP intézkedéseinek tulajdonítható, inkább a HOP utóhatásainak, valamint az egyéb kormányzati és ágazati intézkedéseknek.

2. *Hogyan járul hozzá a MAHOP környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító akvakultúra, valamint a környezet állapotának és a természetes élőhelyek javításának célja a Partnerségi Megállapodásban, a 4. Nemzeti Környezetvédelmi Programban (2015-2020), a horgászati célú Nemzeti Halgazdálkodási és Horgászati Stratégia és az Országos Horgászati Hálózati Programban meghatározott célok teljesüléséhez?*

A kitűzött célok összhangban vannak a Partnerségi Megállapodás fenntarthatósági céljaival, különösen a természeti értékek, a táj és a biodiverzitás megőrzésének céljával, a hulladékszegény, a hulladékkeletkezés megelőzésén, az újrahasznosításon és újrahasználaton alapuló fejlesztések preferálásával, az energia-, az erőforrás- és a területhasználathoz csökkentésére, az energiahatékonyság javítására, a fogyasztás környezeti hatásainak csökkentésére vonatkozó célokkal, a környezettechnológiai KFI és ökoinnovációk alkalmazásának támogatásával, valamint a környezeti, fenntarthatósági szempontból szelíd fejlesztések preferálásával. A 4.

Nemzeti Környezetvédelmi Program célként határozza meg a Natura 2000 területek fenntartását, valamint a vizek élővilágának védelmét, amelyekhez a MAHOP 2.5. és 1.2. intézkedései közvetlenül is hozzájárulnak. Előírja továbbá a HOP Halastavi Környezetgazdálkodási programjának folytatását, amelyet a 2.5. intézkedés szerinti Vizesélőhely- és vízimadár-védelmi célprogram biztosít. A horgászati célú Nemzeti Halgazdálkodási és Horgászati Stratégia és az Országos Horgászati Hálózati Programban meghatározott célok teljesülése nem értékelhető, mivel ezek nyilvánosan nem hozzáférhetők.

3. Hogyan aránylanak a fenti intézkedések környezetvédelmi szolgáltatásokat biztosító, illetve a környezet állapotának és a természetes élőhelyek javítására irányuló komponens tartalmú projektjeinek száma az ilyen nem tartalmú projektek számához?

Tekintettel arra, hogy a program végrehajtása 2017-ben kezdődött meg (a program Európai Bizottság általi elfogadása: 2015. december 7.), a benyújtott támogatási kérelmek esetében pedig a támogatói okirat még nem került kiadásra, a kérdés támogatott projektek hiányában egyelőre nem értékelhető.

4. Milyen arányú a forráslekötés és kifizetés a fenti intézkedések fókuszterülethez tartozó komponens tartalmú projektjeiben?

Tekintettel arra, hogy a program végrehajtása 2017-ben kezdődött meg (a program Európai Bizottság általi elfogadása: 2015. december 7.), a benyújtott támogatási kérelmek esetében pedig a támogatói okirat még nem került kiadásra, a kérdés támogatott projektek hiányában egyelőre nem értékelhető.

5. Hogyan aránylik ez a fókuszterülethez nem tartozó komponens tartalmú projektek forráslekötéséhez és kifizetéséhez?

Tekintettel arra, hogy a program végrehajtása 2017-ben kezdődött meg (a program Európai Bizottság általi elfogadása: 2015. december 7.), a benyújtott támogatási kérelmek esetében pedig a támogatói okirat még nem került kiadásra, a kérdés támogatott projektek hiányában egyelőre nem értékelhető.

6. Mennyi a fókuszterülethez tartozó biogazdálkodásra áttért, illetve környezetvédelmi szolgáltatásokat nyújtó gazdaság (projektszám, tóterület változása, és támogatási összeg)?

Tekintettel arra, hogy a program végrehajtása 2017-ben kezdődött meg (a program Európai Bizottság általi elfogadása: 2015. december 7.), a benyújtott támogatási kérelmek esetében pedig

a támogatói okirat még nem került kiadásra, a kérdés támogatott projektek hiányában egyelőre nem értékelhető.

7. *Mennyi a fókuszterülethez tartozó természetvédelmi intézkedéseket, az akvakultúra környezeti hatásainak csökkentését, illetve a halászati tevékenységnek a fajok védelméhez való adaptálását szolgáló beruházás (projektszám és támogatási összeg)?*

Tekintettel arra, hogy a program végrehajtása 2017-ben kezdődött meg (a program Európai Bizottság általi elfogadása: 2015. december 7.), a benyújtott támogatási kérelmek esetében pedig a támogatói okirat még nem került kiadásra, a kérdés támogatott projektek hiányában egyelőre nem értékelhető.

8. *A fókuszterülethez kapcsolódó komponens tartalmazó projektek milyen mértékben járultak hozzá az akvakultúras termelés növekedéséhez, illetve a természetes vízi őshonos halállományok erősödéséhez?*

Tekintettel arra, hogy a program végrehajtása 2017-ben kezdődött meg (a program Európai Bizottság általi elfogadása: 2015. december 7.), a benyújtott támogatási kérelmek esetében pedig a támogatói okirat még nem került kiadásra, a kérdés támogatott projektek hiányában egyelőre nem értékelhető.

9. *Mennyire van összhangban a vízi környezet biológiai sokféleségének védelme és helyreállítása, valamint az akvakultúrával összefüggő ökoszisztémák javításához kapcsolható eredményindikátorok teljesülése a NAS félidős és célidőszaki monitoring mutatóival és stratégiai mutatószámaival? Szükség van-e a stratégia felülvizsgálatára?*

A NAS, bár fontosnak tartja az akvakultúrával összefüggő ökoszisztémák javítását, nem határoz meg ehhez kapcsolódó eredménymutatót. A MAHOP-ban meghatározott célok és eredménymutatók összhangban vannak a NAS-sal, ezek teljesülése a NAS célkitűzésének teljesülését szolgálja. A NAS felülvizsgálatát emiatt nem tartjuk szükségesnek.

10. *Megfelelően elősegítik-e az alkalmazott eljárások és intézkedések a MAHOP 1.2., 2.4. és 2.5. intézkedéseiben megfogalmazott értékelési fókuszterülethez kapcsolódó célkitűzések elérését?*

Támogatott projektek hiányában az indikátorok teljesülése nem tulajdonítható a MAHOP-nak.

11. *Vannak-e a fókuszterülethez kapcsolódó komponens tartalmazó intézkedések végrehajtását és hatékonyságát negatívan befolyásoló tényezők?*

Az 1.2. intézkedés keretében 2017-ben nem nyújtottak be támogatási kérelmet. Ennek az ügyfelek visszajelzései alapján az egyik oka az, hogy a pályázati felhívás 50%-os támogatási intenzitást ír elő (állami cégek esetében is), amely támogatási intenzitásnál a halgazdálkodási vízterületek kezelői nem látják biztosítottak a beruházás megtérülését. De a többi intézkedéshez hasonlóan kritikaként hangzott el a pályázati rendszer bonyolultsága is.

12. Milyen lehetőségek vannak a forrásabszorpció javítására?

Szükséges a pályázati rendszer jogszabályi kereteken belül történő egyszerűsítése, valamint indokolt lehet állami cégek esetében a támogatási intenzitás növelése is. Amennyiben nem sikerül nagyobb változást elérni a pályázási kedvben, a forrásvesztés elkerülése érdekében szükségessé válhat a források átcsoportosítása a jelentkező támogatási igényeknek a figyelembevételével. A programnak rugalmasan idomulni kell a tényleges igényekhez - elkerülendő, hogy más intézkedésekre benyújtott, egyébként műszakilag és gazdaságossági szempontok alapján kiváló pályázatok forráshiány miatt elutasításra kerüljenek.

13. Mennyire gazdaságos, hatékony és szabályos a támogatások felhasználása?

Tekintettel arra, hogy a program végrehajtása 2017-ben kezdődött meg (a program Európai Bizottság általi elfogadása: 2015. december 7.), a benyújtott támogatási kérelmek esetében pedig a támogatói okirat még nem került kiadásra, a kérdés támogatott projektek hiányában egyelőre nem értékelhető.

14. Szükség van-e a keretösszegek átcsoportosítására, és ha igen, miért?

Az 1.2. intézkedés keretében 2017-ben nem nyújtottak be támogatási kérelmet. Kritikaként hangzott el a pályázati rendszer bonyolultsága, de az ügyfelek visszajelzései alapján gondot okoz az is, hogy a pályázati felhívás 50%-os támogatási intenzitást ír elő (állami cégek esetében is), amely támogatási intenzitásnál a halgazdálkodási vízterületek kezelői nem látják biztosítottak a beruházás megtérülését. Amennyiben nem sikerül nagyobb változást elérni a pályázási kedvben, a forrásvesztés elkerülése érdekében szükségessé válhat a források átcsoportosítása a jelentkező támogatási igényeknek a figyelembevételével. A programnak rugalmasan idomulni kell a tényleges igényekhez - elkerülendő, hogy más intézkedésekre benyújtott, egyébként műszakilag és gazdaságossági szempontok alapján kiváló pályázatok forráshiány miatt elutasításra kerüljenek.

15. Van-e egymást erősítő hatás az egyes intézkedések között, illetve a MAHOP és más operatív programok intézkedési között a környezetvédelmi célok elérésében?

Az 1.2, 2.4. és 2.5. intézkedések között nem figyelhető meg jelentős mértékű szinergisztikus hatás, azonban a 2.4. intézkedésnek vannak egymást kölcsönösen erősítő hatásai a 2.1., 2.2. és 2.3. intézkedésekkel.

A halfogyasztási szokások változása, a fogyasztói magatartás változása, a fogyasztói igényekhez való alkalmazkodás, termékfejlesztés.

Az értékelési feladat indokoltsága:

Uniós prioritás a piaci értékesítés és a feldolgozás támogatása. Egyedi célkitűzés a halászati és akvakultúra termékek piacszervezésének javítása és a halmarketing támogatása.

Tervezett értékelési módszerek:

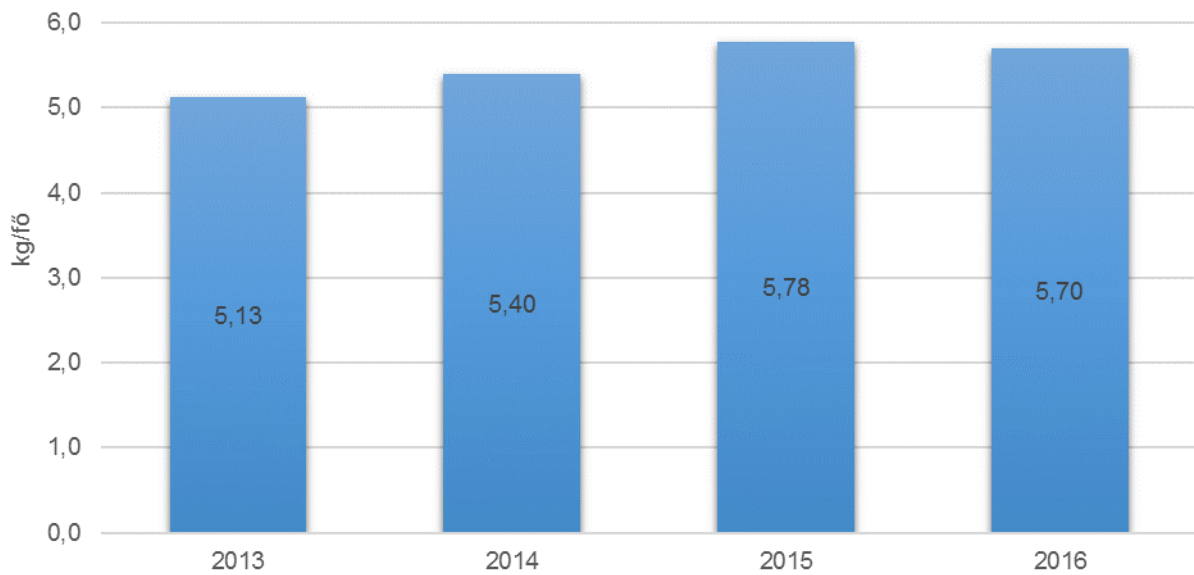
1. a támogatási intézményrendszeri adatok értékelése
2. célzott vizsgálatok a támogatottak körében
3. interjúk készítése
4. statisztikai adatok elemzése

Uniós prioritás a piaci értékesítés és a feldolgozás támogatása. Egyedi célkitűzés a halászati és akvakultúra termékek piac-szervezésének javítása és a halmarketing támogatása. Ezzel összhangban a MAHOP támogatja a piaci értékesítési feltételek javítását – köztük a termelői és szakmaközi szervezetek létrehozását, az új piacok felkutatását és a forgalomba hozatali feltételek javítását, a minőség javítását és a hozzáadott érték emelését, valamint a halfogyasztás növelését szolgáló piaci marketing és promóciós kampányokat –, illetve az energiatakarékos, környezetbarát, az élelmiszerbiztonsági követelményeknek maradéktalanul megfelelő halfeldolgozás fejlesztését, az új vagy továbbfejlesztett termékekhez, új vagy továbbfejlesztett feldolgozási eljárásokhoz, illetve új vagy továbbfejlesztett gazdálkodási és szervezési rendszerekhez vezető tevékenységeket, valamint a konyhakész, szállkamentes, nagy hozzáadott értékű feldolgozott haltermékek előállítását.

1. Milyen mértékben teljesültek a MAHOP 1.2., 2.1, 2.2., 2.4. és 5.3.1. és 5.3.2. intézkedéseiben megfogalmazott halfogyasztás-növelési célkitűzések, és ez mennyire tulajdonítható a MAHOP keretében biztosított támogatásoknak?

A MAHOP késedelmes elfogadása miatt a pályázati felhívások is késve jelentek meg, ennek következtében még nem állnak rendelkezésre a konkrétan a MAHOP-nak köszönhető fejlesztési eredmények, azonban az akvakultúra fejlesztési stratégia folyamatosságából következően most is jelentkeznek még az előző támogatási ciklus beruházásainak, illetve fejlesztéseinek eredményei. Ezek megmutatkoznak az országos hatású monitoring mutatókban is, különösen a halfogyasztás növekedési tendenciájában (1. ábra).

Halfogyasztás

1. ábra Magyarország egy főre eső halfogyasztása (Forrás: AKI)

A NAS és ennek megfelelően a MAHOP a 2013. évi 5,1 kg/fő/év halfogyasztás 6,1 kg-ra való növelését irányozta elő a programidőszak végére (2023), 5,6 kg-os félidei (2018) értékkel. Bár egyelőre csak a 2016. évi statisztikai adatok állnak rendelkezésre, ezek alapján az egy főre jutó éves halfogyasztás 5,7 kg-nak adódik, így a halfogyasztás a jelenlegi adatok alapján az előirányozottnál valamivel gyorsabban növekszik (1. ábra). Ezt a növekedést pozitív eredményként értékelhetjük, tekintettel arra, hogy számos helyettesítő termék árának alakulása és egyéb tényezők (pl. a vízárpolitika megváltozása) is a haltermelés és a halfogyasztás növekedése ellen hatnak.

2. *Hogyan aránylik a fenti intézkedések a halfogyasztás növelését is célzó projektjeinek száma az ilyen komponenst nem tartalmazó projektek számához?*

Tekintettel arra, hogy a program végrehajtása 2017-ben kezdődött meg (a program Európai Bizottság általi elfogadása: 2015. december 7.), a benyújtott támogatási kérelmek esetében pedig a támogatói okirat még nem került kiadásra, a kérdés támogatott projektek hiányában egyelőre nem értékelhető.

3. *Hogyan változott az összes és az intenzív akvakultúra-termelés mennyisége és értéke, valamint a belföldi származású feldolgozott haltermékek mennyisége az értékelési időszakokban?*

Egyelőre csak 2016. évi statisztikai adatok állnak rendelkezésre a termelési mutatók változásáról, azonban ezek a számok még nem a MAHOP intézkedéseinek tulajdoníthatók, inkább a HOP

utóhatásainak, valamint az egyéb kormányzati és ágazati intézkedéseknek. 2014-2016. között a statisztikai adatszolgáltatók 142 hektár új halastó létesítéséről (NAS szerinti 2018. évi célérték: 400 ha), és 1690 hektár halastó felújításáról számoltak be (2018. évi célérték: 1000 ha), vagyis a gazdálkodók továbbra is inkább a termelés hatásfokát próbálják növelni a tófelület növelése helyett. A monitoring mutatók teljesülése a 2016. évi statisztikai adatok alapján értékelhető. Az étkezési akvakultúra-termelés 2013 és 2016 között 14.917 tonnáról 16.248 tonnára nőtt (2018. évi célérték: 16.500 t), az éves fejenkénti halfogyasztás pedig 5,1 kg-ról 5,7 kg-ra (2018. évi célérték: 5,6 kg). Az intenzív üzemi étkezési haltermelés a 2013. évi 2097 tonnához képest 2016-ig 3233 tonnára nőtt, azaz a növekedés 1136 tonna, ami a 2023-ig a MAHOP-ban korábban tervezett 300 tonnás és a módosítás után tervezett 795 tonnás növekményt is jelentősen meghaladja. A feldolgozók esetében statisztikai adatgyűjtés hiányában, valamint tekintettel arra, hogy a program végrehajtása 2017-ben kezdődött meg (a program Európai Bizottság általi elfogadása: 2015. december 7.), a benyújtott támogatási kérelmek esetében pedig a támogatói okirat még nem került kiadásra, termelési eredmények még nem állnak rendelkezésre.

4. Milyen mértékű a halfogyasztást befolyásoló komponens tartalmazó projektek hozzájárulása ezen indikátorok változásához?

Tekintettel arra, hogy a program végrehajtása 2017-ben kezdődött meg (a program Európai Bizottság általi elfogadása: 2015. december 7.), a benyújtott támogatási kérelmek esetében támogatói okirat még nem került kiadásra, értékelést még nem tudunk felmutatni.

5. Mennyire van összhangban a halfogyasztás eredményindikátorának teljesülése a NAS félidős és célidőszaki monitoring mutatóival és stratégiai mutatószámaival? Szükség van-e a stratégia felülvizsgálatára?

A NAS célkitűzéseinek, és hozzá kapcsolódóan a MAHOP intézkedéseinek többsége a magyar, és ezen keresztül az uniós akvakultúra versenyképességének növelését célozza, aminek megvalósítása egy hosszú távú, komplex stratégia mentén történik, amely a haltermelés növelésének célja mellett magában foglalja az innovációt, a technológiai kutatásokat, a feldolgozást, a képzési és marketing tevékenységeket és a vidékfejlesztési, valamint a rekreációs igényeket is. A magyar akvakultúra-ágazat kiemelkedő problémája az alacsony hazai halfogyasztás, és így a haltermékek iránti csekély kereslet, ami akadályát képezi a haltermelés növelésének is. Emiatt kiemelt prioritásként kerültek meghatározásra a halfogyasztás növelését célzó marketing-intézkedések.

A halfogyasztást ösztönző marketing is egy hosszú távú stratégia része, ezért a MAHOP-ban tervezett marketing-intézkedések szerves folytatását képezik a HOP-ban megkezdett marketing-intézkedéseknek. A NAS célként határozza meg a fogyasztók különböző csoportjait megszólító célzott marketing-kampányok indítását, amivel összhangban a MAHOP támogatásával folytatódott HOP támogatásával elindított „*Kapj rá!*” kampány. A „*Kapj rá!*” halfogyasztást növelő marketingkampány először az Európai Halászati Alap 2007-2013-as forrásait felhasználva indult el és ennek folytatásaként az ETHA forrásaiból is részesül. A 2015 decemberében indult új kampány célja a magyarországi halfogyasztás népszerűsítése, a halételek sokféleségének és változatos ízvilágának, valamint a fenntartható akvakultúra-termékeknek a nyilvánossággal való megismertetése, amit nemzeti kommunikációs és promóciós kampányok révén érnek el.

A „*Kapj rá!*” kampány keretében többek között rendezvények szervezése, nyomdai termékek, reklámtárgyak készíttetése, grafikai tervezés, fotókészítés, vásárlás, kiadványok készítése, médiagyártás (reklámfilmek, dokumentumfilmek, reklámspot, rádióspot), marketing kampány hatékonyságmérés és kutatás végzése, PR ügynökségi tevékenység, weblapfejlesztés, médiavásárlás, hostess promóció és gasztro események megszervezése valósul meg.

A folytatódó halmarketing pozitív eredményének tekinthetjük a magyar halfogyasztás fokozatos növekedését. A NAS a 2013. évi 5,1 kg/fő/év halfogyasztás 6,1 kg-ra való növelését irányozta elő a programidőszak végére, 5,6 kg-os félidei (2018) értékkel. Bár egyelőre csak a 2016. évi statisztikai adatok állnak rendelkezésre, ezek alapján az egy főre jutó éves halfogyasztás 5,7 kg-nak adódik, így a halfogyasztás a jelenlegi adatok alapján az előirányozottnál valamivel gyorsabban növekszik. Ezt a növekedést pozitív eredményként értékelhetjük, tekintettel arra, hogy számos helyettesítő termék árának alakulása és egyéb tényezők (pl. a vízárpolyitika megváltozása) is a haltermelés és a halfogyasztás növekedése ellen hatnak. Ennek megfelelően a halfogyasztás eredményindikátorának teljesülése a NAS félidei és célidei monitoring mutatóival és stratégiai mutatószámaival összhangban van, e tekintetben nincs a stratégia felülvizsgálatára szükség.

6. Milyen arányú a forráslekötés és -kifizetés a fenti intézkedések halfogyasztást befolyásoló komponens tartalmazó projektjeiben?

Tekintettel arra, hogy a program végrehajtása 2017-ben kezdődött meg (a program Európai Bizottság általi elfogadása: 2015. december 7.), a benyújtott támogatási kérelmek esetében pedig a támogatói okirat még nem került kiadásra, a kérdés támogatott projektek hiányában egyelőre nem értékelhető.

Kutatás, fejlesztés, technológiai innováció

A kutatás-fejlesztést és a technológiai innovációt elsősorban a MAHOP 2.1. intézkedése támogatja, de a fókuszterület végrehajtásának értékelése nem szűkíthető le egyedül ennek az intézkedésnek a vizsgálatára. Az innovatív technológiai megoldások fejlesztése és elterjesztése kulcsfontosságú mind az akvakultúrás termelés, mind a halfeldolgozás fejlesztésében, innováció nélkül nem érhető el sem a hazai haltermelők versenyképessége, sem a halfogyasztás érdemi növekedése.

1. Milyen mértékben teljesültek a MAHOP 1.2., 2.1, 2.2., 2.4. és 5.3.3. intézkedéseiben megfogalmazott KFI-hez kapcsolódó célkitűzések, és ez mennyire tulajdonítható a MAHOP keretében biztosított támogatásoknak?

Tekintettel arra, hogy a program végrehajtása 2017-ben kezdődött meg (a program Európai Bizottság általi elfogadása: 2015. december 7.), a benyújtott támogatási kérelmek esetében pedig a támogatói okirat még nem került kiadásra, a kérdés támogatott projektek hiányában egyelőre nem értékelhető.

2. Hogyan járul hozzá a MAHOP KFI-céljainak teljesülése a Partnerségi Megállapodásban, a Nemzeti Kutatás-fejlesztési és Innovációs Stratégiában és a Nemzeti Reform Programban meghatározott KFI-célok teljesüléséhez?

Tekintettel arra, hogy a program végrehajtása 2017-ben kezdődött meg (a program Európai Bizottság általi elfogadása: 2015. december 7.), a benyújtott támogatási kérelmek esetében pedig a támogatói okirat még nem került kiadásra, a kérdés támogatott projektek hiányában egyelőre nem értékelhető, azonban a 2.1-es intézkedésre benyújtott K+F projektek egyértelműen e célt szolgálják.

3. Hogyan aránylik a fenti intézkedések KFI-komponenst tartalmazó projektjeinek száma a KFI-komponenst nem tartalmazó projektek számához?

Tekintettel arra, hogy a program végrehajtása 2017-ben kezdődött meg (a program Európai Bizottság általi elfogadása: 2015. december 7.), a benyújtott támogatási kérelmek esetében pedig a támogatói okirat még nem került kiadásra, a kérdés támogatott projektek hiányában egyelőre nem értékelhető.

4. *Hogyan változott az összes és az intenzív akvakultúra-termelés mennyisége és értéke, valamint a belföldi származású feldolgozott haltermékek mennyisége? Milyen mértékű a KFI-komponenst tartalmazó projektek hozzájárulása ezen indikátorok változásához?*

Tekintettel arra, hogy a program végrehajtása 2017-ben kezdődött meg (a program Európai Bizottság általi elfogadása: 2015. december 7.), a benyújtott támogatási kérelmek esetében pedig a támogatói okirat még nem került kiadásra, a kérdés támogatott projektek hiányában egyelőre nem értékelhető.

5. *Mennyire van összhangban a KFI-hez kapcsolható eredményindikátorok teljesülése a NAS félidős és célidőszaki monitoring mutatóival és stratégiai mutatószámaival? Szükség van-e a stratégia felülvizsgálatára?*

A NAS-ban meghatározott monitoring mutatók félidős teljesülése csak a rendelkezésre álló előzetes adatok alapján értékelhető (egyelőre csak 2016. évi statisztikai adatok állnak rendelkezésre), azonban ezek a számok még nem a MAHOP intézkedéseinek tulajdoníthatók, inkább a HOP utóhatásainak, valamint az egyéb kormányzati és ágazati intézkedéseknek. 2014-2016. között a statisztikai adatszolgáltatók 142 hektár új halastó létesítéséről (NAS szerinti 2018. évi célérték: 400 ha), és 1690 hektár halastó felújításáról számoltak be (2018. évi célérték: 1000 ha), vagyis a gazdálkodók továbbra is inkább a termelés határfokát próbálják növelni a tófelület növelése helyett. Az intenzív üzemi telepek száma a 2013. évi 14-ről 2016-ra 17-re nőtt (ami megegyezik a 2018-ra előirányzott célértékkel). Az étkezési akvakultúra-termelés 2013 és 2016 között 14.917 tonnáról 16.248 tonnára nőtt (2018. évi célérték: 16.500 t), az éves fejenkénti halfogyasztás pedig 5,1 kg-ról 5,7 kg-ra (2018. évi célérték: 5,6 kg). Ennek megfelelően a halfogyasztás eredményindikátorának teljesülése a NAS félidős és célidőszaki monitoring mutatóival és stratégiai mutatószámaival összhangban van. Egyelőre nincs szükség a stratégia felülvizsgálatára, az abban foglaltak teljesülése nem kizárólag a MAHOP végrehajtásától függ.

6. *Milyen arányú a forráslekötés és -kifizetés a fenti intézkedések KFI-komponenst tartalmazó projektjeiben? Hogyan aránylik ez a KFI-komponenst nem tartalmazó projektek forráslekötéséhez és -kifizetéséhez?*

Tekintettel arra, hogy a program végrehajtása 2017-ben kezdődött meg (a program Európai Bizottság általi elfogadása: 2015. december 7.), a benyújtott támogatási kérelmek esetében pedig a támogatói okirat még nem került kiadásra, a kérdés támogatott projektek hiányában egyelőre nem értékelhető.

7. *Milyen lehetőségek vannak a forrásabszorpció javítására?*

A forráslekötés gyorsítását az adminisztratív terhek csökkentése és a bonyolult pályázatkezelési rendszer egyszerűsítése segítheti elő, a kapcsolódó jogszabályi keretek betartása mellett.

8. *Mennyire gazdaságos, hatékony és szabályos a támogatások felhasználása?*

Tekintettel arra, hogy a program végrehajtása 2017-ben kezdődött meg (a program Európai Bizottság általi elfogadása: 2015. december 7.), a benyújtott támogatási kérelmek esetében pedig a támogatói okirat még nem került kiadásra, a kérdés támogatott projektek hiányában egyelőre nem értékelhető.

9. *Szükség van-e a keretösszegek átcsoportosítására, és ha igen, miért?*

Tekintettel arra, hogy a program végrehajtása 2017-ben kezdődött meg (a program Európai Bizottság általi elfogadása: 2015. december 7.), a benyújtott támogatási kérelmek esetében pedig a támogatói okirat még nem került kiadásra, a kérdés támogatott projektek hiányában egyelőre nem értékelhető, azonban jelenleg beadott TK száma a 2.1-es intézkedésen jelentős túligény mutatkozik, ezért a későbbiekben ennél az intézkedésnél esetleg szükség lehet forrásátcsoportosításra.

10. *Van-e egymást erősítő hatás az egyes intézkedések között, illetve a MAHOP és más operatív programok intézkedései között a KFI-célok elérésében?*

Tekintettel arra, hogy a program végrehajtása 2017-ben kezdődött meg (a program Európai Bizottság általi elfogadása: 2015. december 7.), a benyújtott támogatási kérelmek esetében pedig a támogatói okirat még nem került kiadásra, a kérdés támogatott projektek hiányában egyelőre nem értékelhető, azonban a GINOP tartalmaz olyan K+F+I intézkedést, melyre sikerrel pályáztak haltermeléssel foglalkozó kutatóhelyek, illetve kkv-k.

Vállalkozások, különösen a kkv-k versenyképességének javítása, a helyi gazdaság erősödése

Értékelési feladat indokltsága:

Uniósi prioritás az akvakultúra-ágazati vállalkozások és különösen a kkv-k versenyképességének és életképességének fokozása (beleértve a munkakörülmények javítását), valamint a halászati és akvakultúra-termékek feldolgozására irányuló beruházások támogatása.

Értékelés kapcsolódása más OP-k tevékenységéhez:

A GINOP és a MAHOP közötti kapcsolódások elsősorban a hazai kkv-k versenyképességének javítása és növekedésének előmozdítása területén állnak fenn. A GINOP-hoz hasonlóan a MAHOP is támogatja a kkv-k beruházásait. A halfeldolgozó kkv-k a GINOP támogatást a haltermeléstől, halfeldolgozástól és halértékesítéstől független tevékenységekhez vehetik igénybe.

Tervezett értékelési módszerek:

- a támogatási intézményrendszeri adatok értékelése
- célzott vizsgálatok a támogatottak körében
- esettanulmány készítése
- interjúk készítése

A magyar halászat- és akvakultúrafejlesztési stratégia fő célja régóta a fogyasztók minőségi haltermékekkel való ellátása és az ágazat, elsősorban a kkv-k fenntartható fejlődésének biztosítása. Hazánk haltermelésének gerincét az extenzív, hagyományos és fenntartható technológiára alapozott tógazdaságok adják. Nagy szerepük van az élelmiszer-biztonságban, illetve hozzájárulnak a vidéki területeken a munkahelyteremtéshez, mint bizonyos területeken a fő foglalkoztatók. Eme ágazati szereplők túlnyomó többsége a kkv méretkategóriába tartozik.

A MAHOP 2.B egyedi célkitűzése (*Az akvakultúra-ágazati vállalkozások és különösen a kkv-k versenyképességének és életképességének fokozása, beleértve a biztonság és a munkakörülmények javítását*) kapcsolódik leginkább a kkv-k támogatásához, de a normál eljárásrendben meghirdetett valamennyi intézkedésre lehetősége van az e méretkategóriába tartozó gazdasági szereplőknek pályázni.

A MAHOP 2.B egyedi célkitűzés alá tartozó intézkedések főleg az EU 3. tematikus célterülethez (*A KKV-k versenyképességének fokozása*) kapcsolódnak. Az ETHA miatt a Partnerségi Megállapodás külön kitér a halászati és akvakultúra ágazatra, azonban a mezőgazdasághoz kapcsolódó kijelentések a halgazdaságokat működtető vállalkozásokra is vonatkoznak.

GINOP és a MAHOP közötti kapcsolódások elsősorban a hazai kkv-k versenyképességének javítása és növekedésének előmozdítása területén állnak fenn. A GINOP-hoz hasonlóan a MAHOP is támogatja a kkv-k beruházásait. A halfeldolgozó kkv-k a GINOP támogatást a haltermeléstől, halfeldolgozástól és halértékesítéstől független tevékenységekhez vehetik igénybe. A MAHOP ágazatilag kapcsolódik a GINOP-hoz a K+F+I szektorban, továbbá olyan célkitűzések kapcsán, mint a fosszilis energiahordozók kiváltása, az alternatív energiaforrások elterjesztése és ezeken keresztül a hatékonyabb energiatakarékos termelési és feldolgozási rendszerek előmozdítása.

A GINOP-pal való kapcsolódás konkrét példája a GINOP 2. prioritása: *Kutatás, technológiai fejlesztés és innováció*

Az értékelés során megválaszolt főbb kérdések:

1. Milyen mértékben teljesültek a MAHOP 1.2; 2.1, 2.2., 2.3; 2.4. 2.5; 5.3.1 és 5.3.3. intézkedéseiben megfogalmazott adott értékelési fókuszterülethez kapcsolódó célkitűzések, és ez mennyire tulajdonítható a MAHOP keretében biztosított támogatásoknak?

Tekintettel arra, hogy a program végrehajtása 2017-ben kezdődött meg (a program Európai Bizottság általi elfogadása: 2015. december 7.), a benyújtott támogatási kérelmek esetében pedig a támogatói okirat még nem került kiadásra, a kérdés támogatott projektek hiányában egyelőre nem értékelhető.

2. Hogyan aránylik a fenti intézkedések keretében támogatást kapott kkv méretű szereplők száma a nem kkv kedvezményezettek által végrehajtott projektek számához?

Tekintettel arra, hogy a program végrehajtása 2017-ben kezdődött meg (a program Európai Bizottság általi elfogadása: 2015. december 7.), a benyújtott támogatási kérelmek esetében pedig a támogatói okirat még nem került kiadásra, a kérdés támogatott projektek hiányában egyelőre nem értékelhető.

3. Milyen arányú a forráslekötés és kifizetés a fenti intézkedések tekintetében a kkv kedvezményezettek projektjeiben?

Tekintettel arra, hogy a program végrehajtása 2017-ben kezdődött meg (a program Európai Bizottság általi elfogadása: 2015. december 7.), a benyújtott támogatási kérelmek esetében pedig a támogatói okirat még nem került kiadásra, a kérdés támogatott projektek hiányában egyelőre nem értékelhető.

4. Hogyan aránylik ez a nem kkv kedvezményezettek által végrehajtott projektek forráslekötéséhez és kifizetéséhez?

Tekintettel arra, hogy a program végrehajtása 2017-ben kezdődött meg (a program Európai Bizottság általi elfogadása: 2015. december 7.), a benyújtott támogatási kérelmek esetében pedig a támogatói okirat még nem került kiadásra, a kérdés támogatott projektek hiányában egyelőre nem értékelhető.

5. Mennyi a kkv-k által új haltermelő kapacitás létesítésére szolgáló beruházás (projektszám és támogatási összeg)?

Tekintettel arra, hogy a program végrehajtása 2017-ben kezdődött meg (a program Európai Bizottság általi elfogadása: 2015. december 7.), a benyújtott támogatási kérelmek esetében pedig a támogatói okirat még nem került kiadásra, a kérdés támogatott projektek hiányában egyelőre nem értékelhető.

6. Mennyi a kkv-k által meglévő haltermelő kapacitás felújítását szolgáló beruházás (projektszám és támogatási összeg)?

Tekintettel arra, hogy a program végrehajtása 2017-ben kezdődött meg (a program Európai Bizottság általi elfogadása: 2015. december 7.), a benyújtott támogatási kérelmek esetében pedig a támogatói okirat még nem került kiadásra, a kérdés támogatott projektek hiányában egyelőre nem értékelhető.

7. Milyen mértékű a kkv-k által végrehajtott projektek hozzájárulása a releváns intézkedésekhez kapcsolódó indikátorok változásához?

Tekintettel arra, hogy a program végrehajtása 2017-ben kezdődött meg (a program Európai Bizottság általi elfogadása: 2015. december 7.), a benyújtott támogatási kérelmek esetében pedig a támogatói okirat még nem került kiadásra, a kérdés támogatott projektek hiányában egyelőre nem értékelhető.

8. A kkv-k által megvalósított projektek milyen mértékben járultak hozzá az akvakultúras termelés növekedéséhez?

Tekintettel arra, hogy a program végrehajtása 2017-ben kezdődött meg (a program Európai Bizottság általi elfogadása: 2015. december 7.), a benyújtott támogatási kérelmek esetében pedig

a támogatói okirat még nem került kiadásra, a kérdés támogatott projektek hiányában egyelőre nem értékelhető.

9. Mennyire van összhangban az eredményindikátorok teljesülése a NAS félidős és célidőszaki monitoring mutatóival és stratégiai mutatószámaival? Szükség van-e a stratégia felülvizsgálatára?

A NAS-ban meghatározott monitoring mutatók félidős teljesülése csak a rendelkezésre álló előzetes adatok alapján értékelhető (egyelőre csak 2016. évi statisztikai adatok állnak rendelkezésre), azonban ezek a számok még nem a MAHOP intézkedéseinek tulajdoníthatók, inkább a HOP utóhatásainak, valamint az egyéb kormányzati és ágazati intézkedéseknek. 2014-2016. között a statisztikai adatszolgáltatók 142 hektár új halastó létesítéséről (NAS szerinti 2018. évi célérték: 400 ha), és 1690 hektár halastó felújításáról számoltak be (2018. évi célérték: 1000 ha), vagyis a gazdálkodók továbbra is inkább a termelés hatásfokát próbálják növelni a tófelület növelése helyett. Az intenzív üzemi telepek száma a 2013. évi 14-ről 2016-ra 17-re nőtt (ami megegyezik a 2018-ra előirányzott célértékkel). Az étkezési akvakultúra-termelés 2013 és 2016 között 14.917 tonnáról 16.248 tonnára nőtt (2018. évi célérték: 16.500 t), az éves fejenkénti halfogyasztás pedig 5,1 kg-ról 5,7 kg-ra (2018. évi célérték: 5,6 kg). Az eredményindikátorok teljesülése a NAS félidős és célidőszaki monitoring mutatóival és stratégiai mutatószámaival összhangban van.

10. Megfelelően elősegítik-e az alkalmazott eljárások és intézkedések a MAHOP 1.2; 2.1, 2.2., 2.3; 2.4. 2.5; 5.3.1 és 5.3.3. intézkedéseiben megfogalmazott fókuszterülethez kapcsolódó célkitűzések elérését?

A felhívásokban meghatározott, egyes intézkedésekhez kapcsolódó célok összhangban vannak MAHOP céljaival, azonban ezek teljesülését csak a végrehajtott projektek lezárását követően lehet értékelni.

11. Vannak-e az intézkedések kkv-k általi végrehajtását és hatékonyságát negatívan befolyásoló tényezők?

Az eljárásrend kialakítása során a MAHOP IH figyelembe vette a vonatkozó európai rendeletek és magyar jogszabályok rendelkezéseit, ugyanakkor az ügyfelek visszajelzései alapján a rendszer továbbra is túlságosan bonyolultnak tűnik, ami a tapasztalatok szerint jelentősen csökkenti a pályázási kedvet. Emellett a lassú és szintén bonyolult értékelési folyamat és döntéshozatali mechanizmus is csökkenti az intézkedések végrehajtási hatékonyságát.

12. Hogyan segíti elő a támogatások elosztására kialakított rendszer a MAHOP kkv-kal kapcsolatos céljainak elérését?

A MAHOP legtöbb intézkedésének fő kedvezményezett köreinek a kkv-k kerültek megjelölésre.

13. Milyen lehetőségek vannak a forrásabszorpció javítására?

2017-ben ez a kérdés nem jelentkezett meghatározó módon, hiszen a program indítási stádiumban volt. Meghatározó a beadott és támogathatónak ítélt pályázatok száma és támogatási igénye, ugyanis a fejlesztési igényeket ezek a mutatók jelzik a legjobban és a programnak rugalmasan idomulni kell a tényleges igényekhez - elkerülendő, hogy egyébként műszakilag és gazdaságossági szempontok alapján kiváló pályázatok forráshiány miatt elutasításra kerüljenek. Ez különösen igaz a kkv-re, hisz ők a tényleges célcsoportja ennek a támogatási rendszernek a fejlesztési típusú intézkedések esetében. A forráslekötés gyorsítását az adminisztratív terhek csökkentése és a bonyolult pályázatkezelési rendszer egyszerűsítése segítheti elő, a kapcsolódó jogszabályi keretek betartása mellett.

14. Szükséges-e a keretösszegek átcsoportosítása, és ha igen, miért?

Tekintettel arra, hogy a program végrehajtása 2017-ben kezdődött meg (a program Európai Bizottság általi elfogadása: 2015. december 7.), a benyújtott támogatási kérelmek esetében pedig a támogatói okirat még nem került kiadásra, a kérdés támogatott projektek hiányában egyelőre nem értékelhető, azonban jelenleg beadott TK száma a 2.1-es intézkedésen jelentős túligény mutatkozik, ezért a későbbiekben ennél az intézkedésnél esetleg szükség lehet forrásátcsoportosításra.

Az esélyegyenlőségi és munkahely-teremtési célok érvényesülése

Az értékelési feladat indoklása:

A Partnerségi Megállapodás szerint az ESB alapok megvalósításával kapcsolatos horizontális elvek és célkitűzések alkalmazása között szerepel a férfiak és nők közötti egyenlőség, a diszkriminációmentesség és a hozzáférhetőség elősegítése.

Az európai horizontális politikákkal összhangban Magyarországon a hátrányos helyzetű csoportok esélyegyenlőségéért, valamint integrációjáért, illetve befogadásáért szükséges tenni a 2014–20-as fejlesztéseken keresztül is. A MAHOP a 1303/2013/EU rendelet 7. cikkével összhangban figyelembe veszi a horizontális elvek érvényesülését, és magában foglalja az ezt célzó intézkedések leírását (a férfiak és a nők esélyegyenlősége, a hátrányos megkülönböztetés tilalma).

Az értékelés kapcsolódása más OP-k tevékenységéhez:

A MAHOP és a VP kiemelt célja a foglalkoztatás bővítése. A MAHOP esetében ez kizárólag az akvakultúrával kapcsolatos tevékenységekre korlátozódik, ami nem jelenik meg a VP-ben.

Tervezett értékelési módszerek:

1. A támogatási intézményrendszeri adatok értékelése
2. Célzott vizsgálatok a támogatottak körében
3. Esettanulmány készítése
4. Interjúk készítése
5. Monitoring adatelemzés

Az 508/2014/EU rendelet (ETHA) 29. cikkében a humán tőke, a munkahelyteremtés és a társadalmi párbeszéd előmozdítása keretében kimondja, hogy az ETHA többek között támogathatja a hálózatépítést, valamint a tapasztalatok és a bevált módszerek cseréjét az érdekelt felek között, beleértve a férfiak és nők esélyegyenlőségét előmozdító szervezeteket is. Ugyanakkor a Monitoring Bizottság (MB) feladatainak felsorolásakor külön kiemeli, hogy az MB megvizsgálja a férfiak és nők közötti egyenlőség, az esélyegyenlőség és a megkülönböztetés-mentesség előmozdítását célzó intézkedéseket, beleértve a fogyatékos személyek hozzáférését.

1 Milyen mértékben teljesültek a MAHOP-ban megfogalmazott esélyegyenlőségi célkitűzések, és ez mennyire tulajdonítható a MAHOP keretében biztosított támogatásokhoz kapcsolódó esélyegyenlőségi elvárásoknak?

A horizontális elveknek megfelelően a vidékfejlesztés során a nők foglalkoztatásának előmozdítása prioritásként jelenik meg a MAHOP intézkedésekben. A férfiak és nők esélyegyenlőségének elve horizontális elvként érvényesül minden intézkedés esetében. A támogatott intézkedések esélyegyenlőséghez való hozzájárulását a programkészítés, az irányítás, a monitoring és az értékelés során egységesen figyelembe veszik annak érdekében, hogy az egyes tevékenységek kimeneteinek előnyeit a nők és a férfiak egyaránt élvezhessék. Különös figyelmet fordítanak arra, hogy kerüljenek minden olyan intézkedést, amely sértheti a férfiak és nők esélyegyenlőségének elvét. Folyamatosan monitorozzák és értékelik az egyes tevékenységek esélyegyenlőségre gyakorolt hatását. A MAHOP nem támogat olyan projektet, amely negatívan befolyásolja a férfiak és nők esélyegyenlőségét. Gondot fordítanak arra, hogy a projektek megvalósítása során mind a férfiak, mind a nők igényei érvényesüljenek. A MAHOP-nak alapvető eleme a hátrányos megkülönböztetés tilalma és az esélyegyenlőség támogatása, azt valamennyi uniós prioritás megvalósítása során tiszteletben tartják és támogatják. Az IH a pályázatok során a pályázók esélyegyenlőségét nemre, rasszra és etnikai hovatartozásra, vallásra és lelkiismereti meggyőződésre, fogyatékosagra, életkorra vagy szexuális orientációra való tekintet nélkül biztosítja. Az operatív program tervezése, előkészítése és megvalósítása során minden csoport esetében ügyelnek az egyenlő elbánásra és az esélyegyenlőségre. Valamennyi projekttel szemben elvárás a hátrányos megkülönböztetés tilalmának szemlélete és a maximálisan nyitott kommunikáció és együttműködés minden érintett csoporttal. A MAHOP nem támogat olyan projektet, amely sérti az esélyegyenlőség elvét. Az esélyegyenlőségre vonatkozó információkat valamennyi további programdokumentáció tartalmazni fogja. Az IH az operatív program megvalósítása során is figyelmet fordít az esélyegyenlőségi elv betartásának monitorozására.

Mindezen elvek a 2017-es évben is messzemenőig figyelembe lettek véve.

2 Mennyiben érvényesült a Monitoring Bizottságban való részvételre vonatkozó kitétel?

Az IH biztosítja a kormányzati és nem kormányzati szervezetek képviselőinek megfelelő egyensúlyát a MAHOP Monitoring Bizottságban. A MAHOP Monitoring Bizottság elnökét a miniszterelnök jelöli ki. Az uniós források felhasználásáért felelős miniszter felkérésére a MAHOP Monitoring Bizottságba többek között szavazati joggal delegálásra kerültek a civil és nem kormányzati szervezetek (különösen a környezetvédelemért, a klímaváltozásért, az energiafelhasználásért, a fenntarthatóságért, a nemek közötti egyenlőségért, a társadalmi befogadásért, az esélyegyenlőségért és diszkrimináció mentességért felelős partnerek és testületek). A Monitoring Bizottságba a delegáló szervezeteknek nem került külön előírásra a

nemek szerinti megoszlás, de jellemzően megfelelő arányban lettek képviseltetve a nők is a Bizottságban. A nemek közötti egyenlőséggel, illetve az esélyegyenlőséggel kapcsolatos kérdésekben az ezt képviselőnek ugyanolyan jogai vannak, mint a többi delegátnak és az üléseken felvetéseket, illetve kérdéseket kezdeményezhet a tárgyban.

3 Mennyire van összhangban az esélyegyenlőségi célkitűzések teljesülése a NAS célkitűzéseivel? Szükség van-e a stratégia felülvizsgálatára?

Tekintettel arra, hogy a program végrehajtása 2017-ben kezdődött meg (a program Európai Bizottság általi elfogadása: 2015. december 7.), a benyújtott támogatási kérelmek esetében pedig a támogatói okirat még nem került kiadásra, a kérdés támogatott projektek hiányában egyelőre nem értékelhető.

4 Mennyire világosak és relevánsak az esélyegyenlőséggel kapcsolatos projektértékelési kritériumok?

A projektértékelési kritériumokban világosak és relevánsak az esélyegyenlőséggel kapcsolatos kitételek.

5 Van-e lehetőség a felhívások, útmutatók és az IH által kidolgozott egyéb dokumentumok színvonalának javítására az esélyegyenlőség jobb biztosítása érdekében?

Az értékelők megfelelőnek tartják a felhívások, útmutatók és az IH által kidolgozott egyéb dokumentumok színvonalát, de igény esetén az esélyegyenlőség biztosításának jobbítása megvizsgálható és módosítható.

6 Milyen mértékben térnek el a támogatotti kör esélyegyenlőségi adatai az országos statisztikai adatoktól?

Tekintettel arra, hogy a program végrehajtása 2017-ben kezdődött meg (a program Európai Bizottság általi elfogadása: 2015. december 7.), a benyújtott támogatási kérelmek esetében pedig a támogatói okirat még nem került kiadásra, a kérdés támogatott projektek hiányában egyelőre nem értékelhető.

7 Hogyan járul hozzá a MAHOP végrehajtása a Partnerségi Megállapodás 1.5.2. fejezetében foglalt esélyegyenlőségi célkitűzések megvalósításához?

Tekintettel arra, hogy a program végrehajtása 2017-ben kezdődött meg (a program Európai Bizottság általi elfogadása: 2015. december 7.), a benyújtott támogatási kérelmek esetében pedig

a támogatói okirat még nem került kiadásra, a kérdés támogatott projektek hiányában egyelőre nem értékelhető. A MAHOP előkészítése során is fontos szempont volt a diszkriminációmentesség, így a magyar pályázati rendszer semmiféle jogszabályellenes diszkriminatív intézkedést sem tartalmaz. Pozitív megkülönböztetésként megemlíthető, hogy a kkv-k előnyben részesülnek, és a kezdő vállalkozásoknak külön intézkedés áll a rendelkezésére.

1. Melléklet

A pályázati felhívások általános tartalmi elemei:

1. *A tervezett fejlesztések háttere*
  - 1.1. *A felhívás indokoltsága és célja*
  - 1.2. *A rendelkezésre álló forrás*
  - 1.3. *A támogatás háttere*
2. *Ügyfélszolgálatok elérhetősége*
3. *A projektekkel kapcsolatos elvárások*
  - 3.1. *A projekt keretében megvalósítandó tevékenységek*
    - 3.1.1. *Önállóan támogatható tevékenységek*
      - 3.1.1.1. *Kötelezően megvalósítandó önállóan támogatható tevékenységek*
      - 3.1.1.2. *Választható önállóan támogatható tevékenységek*
    - 3.1.2. *Önállóan nem támogatható tevékenységek*
      - 3.1.2.1. *Kötelezően megvalósítandó, önállóan nem támogatható tevékenységek*
      - 3.1.2.2. *Választható, önállóan nem támogatható tevékenységek*
  - 3.2. *A támogatható tevékenységek állami támogatási szempontú besorolása*
  - 3.3. *Nem támogatható tevékenységek*
  - 3.4. *A projekt műszaki, szakmai tartalmával és a megvalósítással kapcsolatos elvárások*
    - 3.4.1. *Műszaki, szakmai tartalommal kapcsolatos elvárások*
      - 3.4.1.1. *Műszaki és szakmai elvárások*
      - 3.4.1.2. *Esélyegyenlőség és környezetvédelmi szempontok érvényesítésével kapcsolatos elvárások*
      - 3.4.1.3. *Egyéb elvárások*
    - 3.4.2. *Mérföldkövek tervezésével kapcsolatos elvárások*
    - 3.4.3. *A projekt szakmai megvalósítása során a közbeszerzési kötelezettségre vonatkozó elvárások*
    - 3.4.4. *A projekt szakmai megvalósításával kapcsolatos egyéb elvárások*
  - 3.5. *A projektvégrehajtás időtartama*
    - 3.5.1. *A projekt megkezdése*
    - 3.5.2. *A projekt végrehajtására rendelkezésre álló időtartam*
  - 3.6. *Projektekkel kapcsolatos egyéb elvárások*
    - 3.6.1. *A projekt területi korlátozása*
    - 3.6.2. *A fejlesztéssel érintett ingatlanra vonatkozó feltételek*

- 3.7. *Indikátorok, szakpolitikai mutatók, adatszolgáltatás*
- 3.7.1. *Indikátorok*
- 3.7.2. *Szakpolitikai mutatók*
- 3.7.3. *Egyéni szintű adatgyűjtés ESZA forrásból megvalósuló felhívások esetén*
- 3.8. *Fenntartási kötelezettség*
- 3.9. *Biztosítékok köre*
- 3.10. *Önerő*
- 4. *A támogatási kérelmek benyújtásának feltételei*
- 4.1. *Támogatást igénylők köre*
- 4.2. *Támogatásban nem részesíthetők köre*
- 4.3. *A támogatási kérelem benyújtásának határideje és módja*
- 4.4. *Kiválasztási eljárásrend és kiválasztási kritériumok*
- 4.4.1. *Kiválasztási eljárásrend*
- 4.4.2. *Kiválasztási kritériumok*
- 5. *A finanszírozással kapcsolatos információk*
- 5.1. *A támogatás formája*
- 5.2. *A projekt maximális elszámolható összköltsége*
- 5.3. *A támogatás mértéke, összege*
- 5.4. *Előleg igénylése*
- 5.5. *Az elszámolható költségek köre*
- 5.6. *Az elszámolhatóság további feltételei*
- 5.7. *Az elszámolható költségek mértékére, illetve arányára vonatkozó elvárások*
- 5.8. *Nem elszámolható költségek köre*
- 5.9. *Az állami támogatásokra vonatkozó rendelkezések*
- 5.9.1. *A felhívás keretében nyújtott egyes támogatási kategóriákra vonatkozó egyedi szabályok*
- 6. *A támogatási kérelem elkészítése során csatolandó mellékletek listája*
- 7. *További információk*
- 8. *A felhívás szakmai mellékletei*

2. melléklet

Az ÁÚF a következő fontos információkat tartalmazza:

1. *Az Útmutató célja, hatálya*
2. *Kizáró okok listája*
3. *A támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának módja*
  - 3.1. *A támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának módja standard eljárásrendben*
  - 3.2. *A támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának módja egyszerűsített eljárásrendben*
  - 3.3. *A támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának módja kiemelt eljárásrendben*
  - 3.4. *A támogatási kérelmek benyújtásának és elbírálásának módja területi kiválasztási rendszer (TKR) eljárásrendben*
4. *Tájékoztatás kifogás benyújtásának lehetőségéről*
5. *Tájékoztató támogatói okirat kibocsátásáról vagy a támogatási szerződés megkötéséről*
6. *A biztosítéknyújtási kötelezettségre vonatkozó tájékoztató*
7. *A fejlesztéssel érintett ingatlanra vonatkozó feltételek*
8. *Tájékoztatás a projektek megvalósításáról, finanszírozásáról, és előrehaladásának követéséről*
9. *A közbeszerzési kötelezettségre vonatkozó tájékoztató*
10. *Tájékoztatásra és nyilvánosságra vonatkozó kötelezettségek*
11. *A felhívással, a projektkiválasztási eljárással és a projektmegvalósítással kapcsolatos legfontosabb jogszabályok*
12. *A környezetvédelmi, esélyegyenlőségi és a nők és férfiak egyenlőségét biztosító követelmények*
  - 12.1. *A környezetvédelmi elvek és politikák érvényesítését biztosító célkitűzések*
  - 12.2. *Az esélyegyenlőség érvényesítése*

Az értékelés során felhasznált források:

- Magyar Halgazdálkodási Operatív Program, 1.2 verzió, 2015
- Magyar Halgazdálkodási Operatív Program, 2.0 verzió 1. OP módosítás tervezet, 2017
- Nemzeti Akvakultúra. Stratégiai Terv (NAS), 4.1 programirói verzió, 2015
- A Nemzeti Akvakultúra Stratégiai Terv (NAS) Európai Halászati Alapról (ETHA) szóló 508/2014/EU és a Közös Halászati Politikáról (KHP) szóló 1380/2013/EU Európai Parlamenti és Tanácsi Rendeleték szerinti félidős értékelése, 2017
- Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Értékelési Tervében Foglalt Értékelési Módszertana, 2017
- Az Európai Parlament és a Tanács 2014. május 15-i 508/2014/EU rendelete az Európai Tengerügyi és Halászati Alapról
- Lehalászás Jelentés, AKI, 2016